

7.4. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial: "Decisión justa y conciliatoria"

7.4.1. L'editorial

LA VANGUARDIA. SÁBADO, 22 NOVIEMBRE 1986

Decisión justa y conciliadora

[1]

[1.1.] La noticia, la gran noticia, de la que se puede afirmar que toda España estuvo hasta ayer pendiente, se produjo al fin: el pleno de la Audiencia Territorial no acepta el procesamiento de Jordi Pujol. [1.2.] Tenía que ser así, porque era de justicia que así fuera. [1.3.] Pero la obligada impermeabilidad e independencia del alto tribunal y las prolijas controversias de todos estos meses habían influido en gran medida, en mantener la duda sobre la decisión judicial hasta el último instante.

[2]

[2.1.] El caso de Banca Catalana llenó millares de folios y acerca del mismo se han escrito largos reportajes, centenares de comentarios y densos libros, a lo largo de los últimos años. [2.2.] Esa profusión de informes, contrainformes y opiniones discrepantes no siempre ayudó a echar luz sobre el asunto. [2.3.] Pero sí quedó muy clara la honorabilidad del presidente de la Generalitat, cuya exculpación queda ahora oficialmente declarada y reconocida. [2.4.] "No ha lugar a procesamiento —manifestaba anoche el presidente de la Audiencia— porque no hay indicios racionales de criminalidad".

[3]

[3.1.] Lo que, por supuesto, no ofrecía dudas, es que nos hallábamos ante un caso político que arrancaba desde la misma creación de Banca Catalana, nacida por impulso de una idea de resurgimiento y de recuperación de la personalidad de este país, en un período de sometimiento y de arbitrariedades que se trataba de superar y de cambiar radicalmente. [3.2.] Esa implicación de la política, magnificada por el hecho de que el fundador de la entidad financiera fuera elegido y reelegido, años más tarde, para desempeñar la más alta magistratura de Cataluña, no podía eludirse. [3.3.] Gravitaba, por tanto —es cierto— sobre la sociedad catalana, inquietada por las posibles consecuencias del eventual procesamiento requerido por los fiscales, convencida la opinión, en su mayoría, de que el hombre que por dos veces consecutivas llegó a la presidencia de la Generalitat estaba libre de culpas. [3.4.] Alarmaba, incluso, en el caso de procesamiento, la increíble perspectiva de situaciones absurdas y humillantes, susceptibles de provocar reacciones de imprevisible amplitud. [3.5.] En definitiva, eran de temer las graves consecuencias que podían seguir a una decisión errónea o injusta. [3.6.] Aunque la decisión tuviera que hacerse en estricto derecho y en justicia, no era realista el subestimar el incuestionable factor político y, asimismo, no tener en cuenta el agravio comparativo con precedentes actuaciones bancarias impelidas por las circunstancias de excepción vividas anteriormente.

[4]

[4.1.] Con su decisión jurídica tan esperada, el pleno de la Audiencia Territorial levanta una muy pesada hipoteca sobre el devenir político. [4.2.] Supone, ante todo un gran alivio, al tiempo que despeja el horizonte en un momento especialmente importante para el desarrollo de la vida colectiva tanto catalana como de toda España. [4.3.] Logrado un

estimable consenso en la resolución de problemas que enfrentaban a los diferentes ejecutivos en materia de financiación y otros aspectos de la gestión administrativa y a la vista de interesantes perspectivas de común interés, este momento pide más que nunca un normal desenvolvimiento de la vida pública. [4.4.] Exige, singularmente, la toma de decisiones y la puesta en marcha de numerosos proyectos que estimulen y consoliden esa recuperación social y económica ya iniciada y a la espera de alcanzar el ritmo conveniente.

[5]

[5.1.] Libre de obstáculos artificiales, la máquina de la administración autónoma puede cobrar finalmente el dinamismo propio de un país activo y multifacético como Cataluña cuya marcha hacia delante habrá de influir en la del resto de España.

[6]

[6.1.] Es, en este sentido, que la decisión del alto tribunal era esperada en todo el ámbito del Estado, como la más justa y estabilizadora, por encima de las divisiones partidistas, a sabiendas de que Cataluña es uno de los grandes motores de la recuperación.

[7]

[7.1.] Es justo reconocer también, que la prudente y serena actitud del president Pujol, convencido siempre no sólo de su inocencia, sino del recto y equitativo proceder de la Justicia, contribuyó no poco a mantener la estabilidad y la mesura en la conducción de los asuntos públicos durante todo este tiempo. [7.2.] Lo cual permite que se entre en el nuevo período de decisiones políticas sin sacudidas y sin crispaciones. [7.3.] El suspense ha sido soportado con pulso firme y hasta con templanza cooperando en ello los propios adversarios políticos que intuyeron la necesidad de un entendimiento ante la gravedad de una eventual crisis política, totalmente indeseable en las presentes circunstancias.

[8]

[8.1.] En su mensaje al pueblo de Cataluña, el president Pujol ha tenido el acierto de reconocer que la capacidad de convivencia y el sentido de responsabilidad de nuestra sociedad ha sido la que mejor ha contribuido a no desestabilizarla. [8.2.] Su llamamiento a seguir en esta línea de equilibrio y de fuerza serena y constructiva ha sido muy oportuno. [8.3.] Como muy bien ha afirmado, esta capacidad de convivencia es garantía de futuro y "el futuro ha de pesar más que el pasado".

7.4.2. Les macroproposicions semàntiques

Només cal comprovar que el text de l'editorial versa sobre l'exculpació de Jordi Pujol pel cas Banca Catalana per entendre que el significat del titular coincideix amb la tesi central:

'La decisió de l'Audiència Territorial de Catalunya de no processar Jordi Pujol pel cas Banca Catalana és justa i conciliadora'

A part de la simpatia política del diari amb Jordi Pujol, ja comprovada en el perfil ideològic derivat de la quarantena d'editorials analitzats d'aquest diari, la consideració de la conveniència de la sentència es basa en una apreciació més genèrica i de tipus polític que dóna coherència a l'editorial:

'Si Pujol no hagués estat exculpat hauríem pogut entrar en una forta crisi política de conseqüències terribles'

Vegem quines altres proposicions conté aquest editorial.

8.2.3.3. Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
Decisión justa y conciliadora	<i>La implicació</i>	La decisió d'exculpar Jordi Pujol del cas Banca Catalana és justa i conciliadora.	

Com acabem de comentar, en aquest context, el titular no ofereix dubte sobre la seva significació.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1.] La noticia, la gran noticia, de la que se puede afirmar que toda España estuvo hasta ayer pendiente, se produjo al fin: el pleno de la Audiencia Territorial no acepta el procesamiento de Jordi Pujol.	L'Audiència Territorial no admet el processament de Pujol.	Al diari li sembla molt bé.	
[1.2.] Tenía que ser así, porque era de justicia que así fuera.	És una decisió justa.		
[1.3.] Pero la obligada impermeabilidad e independencia del alto tribunal y las prolijas controversias de todos estos meses habían influido en gran medida, en mantener la duda sobre la decisión judicial hasta el último instante.	<i>La implicació</i>	És una gran notícia perquè podia haver estat la contrària. Fins l'últim moment es dubtava sobre la decisió del tribunal.	

Per al diari, la notícia de l'exculpació de Pujol és una 'gran' notícia particularment perquè la sentència ha estat com el diari entén que havia de ser i, sobretot, tal com afirma a [1.3.] perquè hi havia incertesa, és a dir que la notícia podia haver estat la contrària. En aquest segon cas, la consideració que era una 'gran' notícia no hauria tingut una connotació avaluativa, sinó simplement descriptiva en un sentit polític-periodístic, però no va ser el cas.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] El caso de Banca Catalana llenó millares de folios y acerca del mismo se han escrito largos reportajes, centenares de comentarios y densos libros, a lo largo de los últimos años.	<i>La implicació</i>	Una part de la gran quantitat d'informació i d'opinions sobre el cas han enterbolit la seva comprensió.	
[2.2.] Esa profusión de informes, contrainformes y opiniones discrepantes no siempre ayudó a echar luz sobre el asunto.			

[3.6.] Aunque la decisión tuviera que hacerse en estricto derecho y en justicia, no era realista el subestimar el incuestionable factor político y, asimismo, no tener en cuenta el agravio comparativo con precedentes actuaciones bancarias impelidas por las circunstancias de excepción vividas anteriormente.	<i>Les implicacions</i>	El tribunal havia de ser realista. Ser realista implica tenir en compte la doble dimensió política, en particular que Pujol sigui president hagués comportat el factor humiliant. Ser realista implica també tenir en compte el greuge comparatiu en relació amb altres crisis bancàries. L'absurditat procediria del greuge comparatiu que comporta que altres casos de crisis bancàries similars no han estat jutjats.	Les actuacions bancàries de què s'acusa Pujol i que també van fer altres entitats bancàries van ser impel·lides per 'circumstàncies d'excepció'. Els que han pretès encausar Pujol no han estat realistes.
---	--------------------------------	--	--

Les circumstàncies d'excepció a què *La Vanguardia* fa referència són la crisi econòmica i la inclosa crisi bancària que va afectar a 56 dels 110 bancs que operaven a Espanya entre 1977 i 1985 (MISSÉ 1997, 209). Només en 1982 van caure 12 bancs.

Segons *La Vanguardia*, com que no es podia destriar la repercussió política negativa en Catalunya i Espanya, el Tribunal Constitucional ha estat realista. Una qualitat de la que no disfrutarien els suposats instigadors de la querella.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [4]

4t paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[4.1.] Con su decisión jurídica tan esperada, el pleno de la Audiencia Territorial levanta una muy pesada hipoteca sobre el devenir político.	<i>Ídem.</i>	La decisió de l'Audiència obre el futur de Catalunya i Espanya	El futur polític estava hipotecat
[4.2.] Supone, ante todo un gran alivio, al tiempo que despeja el horizonte en un momento especialmente importante para el desarrollo de la vida colectiva tanto catalana como de toda España.			
[4.3.] Logrado un estimable consenso en la resolución de problemas que enfrentaban a los diferentes ejecutivos en materia de financiación y otros aspectos de la gestión administrativa y a la vista de interesantes perspectivas de común interés, este momento pide más que nunca un normal desenvolvimiento de la vida pública.	<i>La implicació</i>	Cal un desenvolupament de la vida política sense trasbalsaments	Hi ha acord entre el govern central i el català sobre finançament autonòmic. Actualment no hi ha un normal desenvolupament de la vida pública.
[4.4.] Exige, singularmente, la toma de decisiones y la puesta en marcha de numerosos proyectos que estimulen y consoliden esa recuperación social y económica ya iniciada y a la espera de alcanzar el ritmo conveniente.	S'han de prendre decisions que afecten a la recuperació social i econòmica que requereixen un 'desenvolupament normal de la vida pública'		

Amb el quart paràgraf l'editorialista fa un canvi temàtic cap les perspectives de futur per a Catalunya en ella mateixa i en el si d'Espanya. Cosa que es remarca en el cinquè paràgraf.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [5]

5è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[5.1.] Libre de obstáculos artificiales, la máquina de la administración autónoma puede cobrar finalmente el dinamismo propio de un país activo y multifacético como Cataluña cuya marcha hacia delante habrá de influir en la del resto de España.	<i>Les implicacions</i>	L'administració autonòmica ha de treballar perquè Catalunya recuperi dinamisme econòmic. Catalunya ha d'influir amb la seva activitat i pluralitat en la resta d'Espanya	El cas Banca Catalana era un obstacle artificial. Catalunya és un país actiu i multifacètic.

Per a *La Vanguardia*, el cas Banca Catalana era un conflicte artificial, i com a tal no tenia una altra raó de ser que frenar la política de Pujol a Catalunya. La dimensió econòmica al·ludida aquí s'explicita en el sisè paràgraf en la consideració de Catalunya com a un dels motors de la recuperació de l'Estat.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [6]

6è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[6.1.] Es, en este sentido, que la decisión del alto tribunal era esperada en todo el ámbito del Estado, como la más justa y estabilizadora, por encima de las divisiones partidistas, a sabiendas de que Cataluña es uno de los grandes motores de la recuperación.	En tot l'Estat es desitjava/esperava aquesta decisió.	No només el govern català, sinó també el de l'Estat desitjava aquesta decisió.	

Si la decisió era 'esperada' –queda clar que ho era en el sentit de 'desitjada'– 'en tot l'àmbit de l'Estat' i per 'sobre de divisions partidistes', amb la qual cosa s'implica que el partit del govern de l'Estat també l'esperava.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [7]

7è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[7.1.] Es justo reconocer también, que la prudente y serena actitud del president Pujol, convencido siempre no sólo de su inocencia, sino del recto y equitativo proceder de la Justicia, contribuyó no poco a mantener la estabilidad y la mesura en la conducción de los asuntos públicos durante todo este tiempo.	Pujol ha actuat amb prudència i així ha contribuït a mantenir l'estabilitat mentre ha estat obert el cas.		Pujol confiava en la Justícia
[7.2.] Lo cual permite que se entre en el nuevo período de decisiones políticas sin sacudidas y sin crispaciones.	La nova etapa no representa cap convulsió i està lliure de crispacions		En l'etapa anterior hi havia crispació
[7.3.] El suspense ha sido soportado con pulso firme y hasta con templanza cooperando en ello los propios adversarios políticos que intuyeron la necesidad de un entendimiento ante la gravedad de una eventual crisis política, totalmente indeseable en las presentes circunstancias.	<i>Les implicacions</i>	Una crisi política era indesitjable. Els adversaris han entès que una eventual crisi política era indesitjable i han cooperat a mantenir la calma. Si hi ha adversaris que no pensen així no se'ls té en compte com a membres del conjunt denotat amb la paraula adversaris ni, per tant, en l'àmbit de la política.	

Al setè paràgraf l'editorialista confirma la implicació inferida en el sisè –l'interès del govern de l'Estat en la decisió favorable a Pujol– i lloa les dues parts perquè han mantingut la calma i l'estabilitat. Noti's que queden exclosos de consideració entre els adversaris aquells que no han considerat que la crisi era indesitjable. D'aquesta manera, una part dels adversaris, entre ells altres mitjans de comunicació i els situats a l'esquerra del PSOE que van considerar errònia la decisió de l'Audiència, deixen d'existir mediàticament per a aquest diari.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [8]

8è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[8.1.] En su mensaje al pueblo de Cataluña, el presidente Pujol ha tenido el acierto de reconocer que la capacidad de convivencia y el sentido de responsabilidad de nuestra sociedad ha sido la que mejor ha contribuido a no desestabilizarla.	Pujol està encertat en la seva anàlisi sobre l'estabilitat.	La societat ha contribuït a neutralitzar els intents de desestabilitzar-la (la querella).	La societat catalana té capacitat de convivència i sentit de la responsabilitat.
[8.2.] Su llamamiento a seguir en esta línea de equilibrio y de fuerza serena y constructiva ha sido muy oportuno.	Pujol està encertat en la crida a l'equilibri, serenitat.	S'ha de mantenir el clima de serenitat i actitud constructiva (no destructiva com la querella).	La societat catalana ha estat equilibrada, serena i constructiva.
[8.3.] Como muy bien ha afirmado, esta capacidad de convivencia es garantía de futuro y "el futuro ha de pesar más que el pasado".	Pujol està encertat en demanar que mirem cap el futur.		

El diari també assumeix el contingut essencial del missatge de Pujol.

A [8.1.] el diari, com Pujol, considera que el cas Banca Catalana ha estat un intent de desestabilitzar Catalunya. Implica la societat catalana, en aquesta lectura que fa el diari, quan interpreta que l'actitud tranquil·la i de suport a Pujol en aquest temps és la mostra que no s'ha aconseguit el que la querella perseguia.

Com podem veure a [8.2.], ens trobem de nou amb una expressió tòpica, part dels dipòsits de sentit del grup a qui parla el diari i també Jordi Pujol, la qual entén com a positiu pensar en el futur, especialment quan el passat no li ha estat gaire favorable.

El suport del diari a Pujol no presenta fissures, encara que el diari no assumeix el supòsit dels defensors de Pujol, de presentar el govern central com a instigador de la querella.

És significatiu que l'argumentació sobre la adequació de l'exculpació es basa en les repercussions polítiques desestabilitzadores que hagués pogut tenir una decisió a favor de procedir amb la querella, i no tant en la justícia i encert de la decisió. Confirma l'estimació del diari per l'estabilitat i la disposició dels recursos discursius al servei del seu quadrat ideològic.

7.5. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial: "Las vocaciones de Cataluña"

7.5.1. L'editorial

LA VANGUARDIA. SÁBADO, 23 ABRIL 1988

Las vocaciones de Cataluña

[1]

[1.1.] El acto de inauguración del milenario de Cataluña fue un ejemplo de concordancias.

[1.2.] El discurso del Rey y el del president de la Generalitat perfilaron con decisión y sobriedad un noble programa de reflexiones con el que la conmemoración del milenario puede servirle a Cataluña no para recluirse en sí misma, sino para reconocer en la historia y en la actualidad lo que ayer se llamó, y precisamente por el presidente de la Generalitat, "la vocación hispánica de Cataluña".

[2]

[2.1.] Nace Cataluña como una marca carolingia, como el baluarte meridional del imperio de Carlomagno. [2.2.] No puede pues haber origen más europeo. [2.3.] Y desde que aquellos condados, en la fecha que ahora conmemoramos, dejaron de rendir vasallaje a los reyes francos, fueron ampliando sus horizontes en España y en el Mediterráneo, y los condes de Barcelona se convirtieron por matrimonio en reyes de Aragón.

[3]

[3.1.] Jordi Pujol evocó ayer con emoción aquel momento, en 1380, culminación de un período esplendoroso, cuando la Generalitat empezaba a construir su magnífico palacio y el Consell de Cent alzaba ya el edificio también espléndido del Ayuntamiento. [3.2.] Evocó las Atarazanas y el Consolat de Mar y la fortaleza de la libra barcelonesa en el Mediterráneo, centro entonces del mundo europeo. [3.3.] Pero recordó también que aquel mismo año la economía catalana empezaba a entrar en crisis. [3.4.] Los pueblos, en efecto, tienen altibajos y sus relaciones los renuevan y rehacen. [3.5.] Y así los condes de Barcelona y reyes de Aragón establecerían pronto con Castilla una alianza que se revelaría —con palabras de don Juan Carlos, ayer— "factor de la fusión común y general española".

[4]

[4.1.] Cataluña, sin embargo, era ya española, como era ya europea. [4.2.] Pujol recordó las palabras de Jaime I en el concilio de Lyon en 1272: "Podem dir que avui aquí és honrada tota Espanya". [4.3.] Y recordó que, como explicaba Ramón d'Abadal, ahora hace mil años Cataluña se abrió al mundo con esos cuatro componentes: el europeo, el español, el mediterráneo y el de una probada capacidad de integración. [4.4.] Y es que Cataluña ha conjugado a través de pruebas y oscilaciones diversas una personalidad definida y fuerte y una voluntad de integración española. [4.5.] Ese vino a ser el "leit-motiv" del acto de ayer.

[5]

[5.1.] Lo que reconforta en Cataluña, decía don Juan Carlos, es la variedad de sus opciones. [5.2.] Cataluña es tierra de encrucijadas. [5.3.] Y esa es también la actualidad de nuestra tierra y la variedad de los horizontes que tenemos a la vista. [5.4.] Si bien es cierto

que la diversidad de conmemoraciones que se nos ofrecen ahora podrían utilizarse con ánimo belicoso y excluyente, de modo que cada cual se alzara con su conmemoración, como si fuéramos a repartirnos la herencia común, también pueden articularse de forma creadora y positiva. [5.5.] Y eso es precisamente lo que debe hacerse.

[6]

[6.1.] El milenario, decía el Rey, vendrá a constituir algo así como la puerta de la Barcelona olímpica de 1992, en la que tantas esperanzas tenemos puestas. [6.2.] Y ese acontecimiento coincidirá con la celebración del Quinto Centenario del Descubrimiento, que será la ocasión oportuna para que estrechemos los lazos entre España y la América de nuestra estirpe. [6.3.] En los umbrales del año 2000 Cataluña ha de ser, dijo don Juan Carlos, impulsora de la España del Mercado Común Europeo, abierta a su vez a América, al Mediterráneo y al necesario diálogo norte-sur. [6.4.] El milenario podría utilizarse de otra manera, y seguramente habrá quien lo haga, pero la perspectiva enérgicamente subrayada ayer, tanto en el discurso de don Juan Carlos como en el de Jordi Pujol, fue esta de fecunda integración. [6.5.] Por eso nos conforta el acto de ayer, porque creemos que señala el buen camino, o al menos el que nosotros hemos creído y creemos que lo es.

[7]

[7.1.] El uso por ambos de las dos lenguas en sus respectivos discursos vino a resultar el símbolo de esa voluntad. [7.2.] También las lenguas pueden usarse de modo excluyente o de modo comprensivo, con la voluntad de equilibrio y de libertad personal en el seno de sociedades complejas e integradas.

[8]

[8.1.] Hermoso y prometedor programa el que esbozó el acto. [8.2.] Desde la serenidad y la esperanza –dijo el presidente de la Generalitat– iniciamos un proceso de reflexión y renovación en el que nos debe acompañar el espíritu de concordia.

[9]

[9.1.] ¿Será verdad tanta belleza? [9.2.] De todos depende. [9.3.] El secreto de la refundación europea que sobre el Tratado de Roma realizaron algunos estadistas maduros de una Europa desgarrada por dos guerras generales sucesivas consiste precisamente en que se gana más con la cooperación y la integración que con la suspicacia, la hostilidad y las barreras. [9.4.] El proceso de integración europeo ha sido y es un ejemplo histórico de cómo los sueños ambiciosos de buena voluntad rinden frutos cuando se saben traducir a fórmulas realistas y pacientes.

[10]

[10.1.] La renovada integración de Cataluña en España y de España en una Europa abierta a sus responsabilidades mundiales pedirá también una consolidación progresiva de esa voluntad de integración y una sucesión de fórmulas de conciliación y de concordia realistas y pacientes, europeas. [10.2.] Hará falta traducir las grandes intuiciones en que nuestros políticos habituales concuerdan en algo más: prácticas habituales de un hacer político que sería bueno y oportuno rehacer para no perdernos en un uso mezquino de reproches y una multiplicación monótona de enfrentamientos y desconfianza. [10.3.] Ésta es la incógnita que deja abierta el programa bella y noblemente expuesto ayer en el evocativo marco del palacio de la Generalitat.

[11]

[11.1.] Si el milenario deja como herencia una conciencia más clara de lo que una Cataluña más segura de sus capacidades puede aportar a una Europa que crece vigorosamente en sus fórmulas de integración, en el marco más flexible y abierto de una España democrática y solidaria, habrá sido una buena idea para una gran ocasión.

7.5.2. Les macroestructures semàntiques.

Pràcticament tot el pes de l'editorial està dedicat a remarcar que Catalunya és Espanya, malgrat que hi ha un embolcall més general que suggereix com a proposició central la següent:

'El Mil·lenari ha de servir per remarcar que Catalunya és europeïsta, espanyola, mediterrània i integradora, tal com han dit Pujol i el rei'

No obstant, la idea de fons que estructura reiterativament tot l'editorial i li dona coherència és:

'Catalunya és Espanya. El Mil·lenari i els discursos de la celebració han de servir per afavorir la renovada integració de Catalunya a Espanya'

8.2.4.3. Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
Las vocaciones de Cataluña	<i>La implicació</i>	Catalunya té una vocació espanyola i una vocació europea.	

El títol és la primera capa de l'embolcall i en aquesta mesura és una nominalització que només després de conèixer el text permet implicar-ne el contingut.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1.] El acto de inauguración del milenario de Cataluña fue un ejemplo de concordancias.	Pujol i el rei estan d'acord (i el diari també) que:		
[1.2.] El discurso del Rey y el del presidente de la Generalitat perfilaron con decisión y sobriedad un noble programa de reflexiones con el que la conmemoración del milenario puede servirle a Cataluña no para recluirse en sí misma, sino para reconocer en la historia y en la actualidad lo que ayer se llamó, y precisamente por el presidente de la Generalitat, "la vocación hispánica de Cataluña".	el Mil·lenari ha de servir per reconèixer la 'vocació hispànica de Catalunya'.	Amb un enfocament equivocat, la celebració del Mil·lenari podria conduir Catalunya a recloure's en si mateixa.	

L'embolcall plurivocacional de Catalunya mostra les seves prioritats ja en el primer paràgraf: la 'vocació hispànica' de Catalunya.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] Nace Cataluña como una marca carolingia, como el baluarte meridional del imperio de Carlomagno.	'Catalunya' neix europea.	Que Catalunya naixés com a marca hispànica de l'imperi carolingi implica que naixia europea.	
[2.2.] No puede pues haber origen más europeo.			Europa existia.
[2.3.] Y desde que aquellos condados, en la fecha que ahora conmemoramos, dejaron de rendir vasallaje a los reyes francos, fueron ampliando sus horizontes en España y en el Mediterráneo, y los condes de Barcelona se convirtieron por matrimonio en reyes de Aragón.	En deixar el vassallatge franc, 'Catalunya' comença a mirar cap a Espanya i la Mediterrània. Els comtes de Barcelona esdevenen reis d'Aragó.	Catalunya es comença a lligar a Espanya tant bon punt es deslliga de l'imperi carolingi. Espanya [si existia] era diferent de Catalunya.	Espanya existia.

El raonament que estableix l'editorialista és força gratuït. Per la mateixa raó que interpreta que el lligam de la naixent Catalunya a l'imperi carolingi és un origen europeu, hauria pogut dir

que el naixement ja estava lligat a la Gàl·lia i el que després seria França, i que, per tant, Catalunya és francesa.

Del que diu a [2.3.] s'infereix que Espanya existia en la mateixa mesura que existia la mediterrània, i d'igual manera és acceptable sempre que es tingui en compte que no era així en un sentit polític-identitari¹. La denominació Espanya aplicada mil anys enrera, malgrat tota la seva complexitat, no comportava una unitat política ni nacional.

D'altra banda, el text mateix, pel fet de dir que Catalunya ampliava els horitzons a Espanya, comporta entendre que Catalunya no estava inclosa a [la suposada] Espanya.

En qualsevol cas, el més rellevant en aquest nivell d'anàlisi és fer palesa la utilització de conceptes polítics del present per reinterpretar la història de manera que aparegui com a natural –i per tant legitimada– la inserció de Catalunya a Espanya.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[3.1.] Jordi Pujol evocó ayer con emoción aquel momento, en 1380, culminación de un período esplendoroso, cuando la Generalitat empezaba a construir su magnífico palacio y el Consell de Cent alzaba ya el edificio también espléndido del Ayuntamiento.	<i>Ídem</i>	El Palau de la Generalitat, el Consell de Cent, les Drassanes i la lliura barcelonesa són símbols de Catalunya. Al segle XIV Catalunya era al centre d'Europa.	
[3.2.] Evocó las Atarazanas y el Consolat de Mar y la fortaleza de la libra barcelonesa en el Mediterráneo, centro entonces del mundo europeo.	<i>Ídem</i>		

¹ Vegi's sobre la formació de les nacions a Europa LLOBERA (1996).

[3.3.] Pero recordó también que aquel mismo año la economía catalana empezaba a entrar en crisis.	La crisi va portar l'aliança entre Castella i Aragó.	La unió de Catalunya i Espanya va ser fruit de la crisi econòmica que Catalunya va patir.	Hi va haver una fusió comuna i general espanyola després de l'aliança entre Castella i Aragó.
[3.4.] Los pueblos, en efecto, tienen altibajos y sus relaciones los renuevan y rehacen.	L'aliança va ser 'factor de la fusió comuna i general espanyola'.		
[3.5.] Y así los condes de Barcelona y reyes de Aragón establecerían pronto con Castilla una alianza que se revelaría –con palabras de don Juan Carlos, ayer– "factor de la fusión común y general española".			

A [3.5.] és diu –prenent les paraules del rei– que l'aliança entre el comtes de Barcelona i reis d'Aragó amb Castella seria 'factor de fusió comuna i general espanyola'. D'entrada és important notar que no diu que ja fos 'la fusió', sinó que seria un factor d'aquesta, la qual cosa està més acostada a la visió dels historiadors² que altres posicions que hem vist en altres editorials. Ara bé, pressuposa que en algun moment posterior hi ha hagut 'una fusió comuna i general espanyola', la qual cosa és molt més que la constatació de la unitat política sota un mateix estat.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [4]

4t paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[4.1.] Cataluña, sin embargo, era ya española, como era ya europea.	<i>Ídem</i>		Les paraules de Jaume I, el 1272, ("Podem dir que avui aquí és honrada tota Espanya") al concili de Lió demostren que Catalunya era España.
[4.2.] Pujol recordó las palabras de Jaime I en el concilio de Lyon en 1272: "Podem dir que avui aquí és honrada tota Espanya".			

² Vegi's LLOBERA (1996) i la cita que n'hem fet a la crítica de l'editorial de *La Vanguardia* del 7.8.91 "¿Dónde vamos?"

[4.3.] Y recordó que, como explicaba Ramón d'Abadal, ahora hace mil años Cataluña se abrió al mundo con esos cuatro componentes: el europeo, el español, el mediterráneo y el de una probada capacidad de integración.	Fa mil anys Catalunya era espanyola, europea, mediterrània i tenia capacitat d'integració.		
[4.4.] Y es que Cataluña ha conjugado a través de pruebas y oscilaciones diversas una personalidad definida y fuerte y una voluntad de integración española.	Catalunya sempre ha tingut una forta personalitat i la voluntat d'integrar-se a Espanya	Hi ha hagut elements desintegradors que han estat compensats per la voluntat d'integració.	
[4.5.] Ese vino a ser el "leit-motiv" del acto de ayer.	El lema directriu de la celebració del Mil·lenari ha estat l'espanyolitat de Catalunya		

Si en el paràgraf anterior van ser paraules del rei ara són paraules de Jordi Pujol per remarcar el caràcter espanyol de Catalunya. No pot passar per alt que la cita de Jaume I és un indicatiu a favor de l'espanyolitat de Catalunya, però no prova com diu l'editorial que Catalunya ja fos Espanya ni que fos europea. Torna a ser interessant com el diari posa al mateix nivell l'espanyolitat que l'uropeïtat de Catalunya, donant així la mateixa 'naturalitat' a una que l'altra. Tingui's en compte també el que hem exposat a la fonamentació teòrica sobre la consolidació d'una consciència nacional catalana, com a conseqüència d'una interpretació meliquista de Castella, respecte Catalunya. (Vegi's Capítol 2, subcapítol 2.4.).

Noti's també com a [4.3.] s'introdueix la idea de 'capacitat d'integració' de Catalunya com a component de Catalunya distint d'altres tres –europeu, espanyol, mediterrani–, sense més precisió i, per tant, impossible d'entendre què significa a no ser que més endavant hi hagi una nova referència o explicació. I efectivament, acte seguit, a [4.4.] hi ha més pistes: la capacitat d'integració s'ha convertit en 'una voluntat d'integració espanyola'.

Per reblar l'argument, [4.5.] emfasitza que la integració espanyola de Catalunya és el lema directriu de la celebració.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [5]

5è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[5.1.] Lo que reconforta en Cataluña, decía don Juan Carlos, es la variedad de sus opciones.	<i>Ídem</i>	La varietat d'opcions [no diu de quina mena] és un valor.	
[5.2.] Cataluña es tierra de encrucijadas.		L'encreuament és un valor.	
[5.3.] Y esa es también la actualidad de nuestra tierra y la variedad de los horizontes que tenemos a la vista.		La varietat d'horitzons a la vista reconforta.	
[5.4.] Si bien es cierto que la diversidad de conmemoraciones que se nos ofrecen ahora podrían utilizarse con ánimo belicoso y excluyente, de modo que cada cual se alzara con su conmemoración, como si fuéramos a repartirnos la herencia común, también pueden articularse de forma creadora y positiva.	Les diverses commemoracions que hi ha i les que s'acosten [1992] s'han d'articular positivament, no amb ànim bel·licós o excloent.	Les diverses commemoracions que hi ha i les que s'acosten [1992] s'han d'articular de manera que reforcin la unitat d'Espanya.	Les diverses commemoracions que hi ha i les que s'acosten [1992] són comunes.

El que es diu a [5.1.], [5.2.] i [5.3.] és una incògnita, són tòpics buits. Podríem especular sobre a quina mena de varietat opcional es referia el rei i sobre quina mena d'encreuaments parla l'editorialista. Podríem suposar que parla d'opcions culturals i/o lingüístiques, però no passaríem del nivell especulatiu perquè tampoc podem deduir amb la seguretat necessària que vol dir l'editorialista a [5.3.] quan diu que 'aquesta és també l'actualitat de nostra terra', tret d'inferir –superant el desencert expressiu– que Catalunya avui també és terra d'encreuaments.

Pel que fa als horitzons, no queda més remei que entendre que es tracta dels horitzons lligats a les commemoracions que s'acosten i de les quals en parla a continuació: els Jocs Olímpics de Barcelona de 1992 i el Cinquè Centenari del Descobriment d'Amèrica.

Tot dient que no es tracta de repartir-nos l'herència comuna, l'editorialista pressuposa que hi ha una herència comuna. Una herència que descriurà en el paràgraf següent.

Queda clar, atès el conjunt del text de l'editorial que el diari entén que articular de forma creadora i positiva les celebracions vol dir 'reforçar la unitat d'Espanya'.

En particular és notori com en aquest paràgraf l'abstracció en què es presenten diversos elements tendeix a reforçar la idea que existeix una identitat comuna.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [6]

6è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[6.1.] El milenario, decía el Rey, vendrá a constituir algo así como la puerta de la Barcelona olímpica de 1992, en la que tantas esperanzas tenemos puestas.	El Mil·lenari lliga amb els Jocs Olímpics i aquests amb el Cinquè Centenari.	Els Jocs Olímpics del 92 a Barcelona i la celebració del Cinquè Centenari del Descobriment d'Amèrica (les commemoracions anunciades al paràgraf anterior) han de reforçar la unitat (l'herència comuna). El Cinquè Centenari ha de servir per estrènyer els lligams entre Espanya i Amèrica Llatina.	
[6.2.] Y ese acontecimiento coincidirá con la celebración del Quinto Centenario del Descubrimiento, que será la ocasión oportuna para que estrechemos los lazos entre España y la América de nuestra estirpe.			Hi ha una Amèrica de l'estirp espanyola.
[6.3.] En los umbrales del año 2000 Cataluña ha de ser, dijo don Juan Carlos, impulsora de la España del Mercado Común Europeo, abierta a su vez a América, al Mediterráneo y al necesario diálogo norte-sur.	<i>La implicació</i>	Catalunya ha de ser motor d'Espanya en el món.	
[6.4.] El milenario podría utilizarse de otra manera, y seguramente habrá quien lo haga, pero la perspectiva enérgicamente subrayada ayer, tanto en el discurso de don Juan Carlos como en el de Jordi Pujol, fue esta de fecunda integración.	L'enfocament del rei i de Jordi Pujol és de fecunda integració de Catalunya a Espanya. El diari està d'acord amb el rei i amb Pujol.	Qui no enfoqui el mil·lenari com el rei o Pujol no ho fa fecundament.	La integració es fecunda.
[6.5.] Por eso nos conforta el acto de ayer, porque creemos que señala el buen camino, o al menos el que nosotros hemos creído y creemos que lo es.			

El sisè paràgraf és un nou reforç de la positivitat de la idea d'integració. Passem per alt el comentari sobre la conveniència de celebrar el Cinquè Centenari, perquè queda massa fora de l'àmbit del nostre interès present.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [7]

7è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[7.1.] El uso por ambos de las dos lenguas en sus respectivos discursos vino a resultar el símbolo de esa voluntad.	<i>Idem</i>	L'ús de les dues llengües simbolitza la voluntat d'integració. L'ús del castellà simbolitza a Catalunya simbolitza la voluntat d'integració a Espanya.	
[7.2.] También las lenguas pueden usarse de modo excluyente o de modo comprensivo, con la voluntad de equilibrio y de libertad personal en el seno de sociedades complejas e integradas.	<i>La implicació</i>	L'ús de les llengües pot ser excloent o comprensiu.	La societat catalana és complexa i integrada.

El que es diu a [7.1.] és clar, però no el que es diu a [7.2.]. L'abstracció i generalitat del contingut dóna pocs elements per a res més que l'especulació sobre què entén l'editorialista per 'equilibri', de quina 'llibertat personal' parla –més enllà d'usar una o altra llengua– i a quins aspectes complexos de la societat es refereix. Sí que queda clar que torna a emfasitzar que la societat catalana està 'integrada', encara que no digui en què o com ho està. De fet, implica que l'ús del castellà és símbol de la integració de Catalunya a Espanya, com es dedueix combinant [6] amb [7.1 i [7.2.]. El diari no aclareix per què o com l'ús de les llengües pot ser excloent. Com que ho diu després d'apostar per l'ús de les dues llengües, es podria inferir que el diari entén que l'ús exclusiu de l'una o de l'altra seria excloent. En canvi, l'ús de les dues seria una actitud comprensiva. Però és difícil executar aquesta inferència perquè, llavors, *La Vanguardia*, que es defineix a [7.1.] com partidària del bilingüisme social, en teoria, en la pràctica fa un ús exclusiu del castellà, i segons la seva lògica, excloent respecte el català.

Hem volgut amb aquesta disquisició posar en evidència la vulnerabilitat i la maleabilitat d'asseveracions sobregeneralitzants i especulatives sense cap mena de concreció, que permeten arguments gratuïts sense possibilitats de verificació.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [8]

8è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[8.1.] Hermoso y prometedor programa el que esbozó el acto.	La concòrdia ha de presidir la reflexió sobre la integració de Catalunya a Espanya.		
[8.2.] Desde la serenidad y la esperanza –dijo el presidente de la Generalitat– iniciamos un proceso de reflexión y renovación en el que nos debe acompañar el espíritu de concordia.		La concòrdia és un valor.	

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [9]

9è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[9.1.] ¿Será verdad tanta belleza?	Hi ha d'haver cooperació i integració. S'han d'excloure la suspicàcia, l'hostilitat i les barreres.		La concòrdia amb Espanya és bella.
[9.2.] De todos depende.		La responsabilitat és del govern català i del govern de l'Estat.	
[9.3.] El secreto de la refundación europea que sobre el Tratado de Roma realizaron algunos estadistas maduros de una Europa desgarrada por dos guerras generales sucesivas consiste precisamente en que se gana más con la cooperación y la integración que con la suspicacia, la hostilidad y las barreras.		Hi ha hagut suspicàcia, hostilitat i s'han posat o s'han volgut posar barreres que separin Catalunya d'Espanya.	
[9.4.] El proceso de integración europeo ha sido y es un ejemplo histórico de cómo los sueños ambiciosos de buena voluntad rinden frutos cuando se saben traducir a fórmulas realistas y pacientes.		S'ha de ser realista i pacient.	

Les formes seguides en el procés de cooperació i integració europea han de ser un exemple per a Catalunya i Espanya, segons el diari.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [10]

10è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[10.1.] La renovada integración de Cataluña en España y de España en una Europa abierta a sus responsabilidades mundiales pedirá también una consolidación progresiva de esa voluntad de integración y una sucesión de fórmulas de conciliación y de concordia realistas y pacientes, europeas.	Per a ser a Europa, Espanya necessita una Catalunya amb voluntat d'integració. Caldrà paciència per arribar a acords realistes.	La integració de Catalunya a Espanya necessita de consolidació progressiva, conciliació i concòrdia. Calen fórmules de conciliació i concòrdia, perquè no n'hi han prou.	És propi d'uropeus ser pacient i realista.
[10.2.] Hará falta traducir las grandes intuiciones en que nuestros políticos habituales concuerdan en algo más: prácticas habituales de un hacer político que sería bueno y oportuno rehacer para no perdernos en un uso mezquino de reproches y una multiplicación monótona de enfrentamientos y desconfianza.	S'han d'abandonar els costums polítics de desconfiança i enfrontaments.		Ens hem perdut en retrets, enfrontaments i desconfiança.
[10.3.] Ésta es la incógnita que deja abierta el programa bella y noblemente expuesto ayer en el evocativo marco del palacio de la Generalitat.		Els polítics catalans i espanyols tenen davant el repte de portar endavant la integració i fer-ho amb una nova actitud.	

És una pressuposició gratuïta considerar que és propi d'uropeus ser pacient i realista, que és el que s'infereix de [10.1.] en un simple exercici d'edulcorament del que es presenta com a model d'integració a imitar.

Segons [10.1], la integració de Catalunya a Espanya haurà de consolidar-se progressivament, perquè no hi ha una voluntat d'integració renovada i, atesos els problemes d'integració, cal conciliar i crear concòrdia entre els polítics, en una actitud que qualifica positivament de realista, pacient i europeu.

A [10.2] la pressuposició posa en evidència que les relacions entre Catalunya i Espanya han estat tenses. Però el diari fa responsables els polítics actuals de les pràctiques per superar aquestes tensions i aconseguir la integració, cosa que encara és una incògnita [10.3.].

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [11]

11è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[11.1.] Si el milenario deja como herencia una conciencia más clara de lo que una Cataluña más segura de sus capacidades puede aportar a una Europa que crece vigorosamente en sus fórmulas de integración, en el marco más flexible y abierto de una España democrática y solidaria, habrá sido una buena idea para una gran ocasión.	Del Mil·lenari ha de quedar la consciència de la necessitat d'una integració de Catalunya en un Espanya democràtica i solidària, en el marc d'Europa.		

El darrer paràgraf és la reiteració de la tesi central en la què *La Vanguardia* utilitza els termes democràtic i solidari perquè són indiscutiblement positius per a tots dos grups, Espanya i Catalunya.

En síntesi, tret del seguiment una vegada més del quadrat ideològic, en aquesta ocasió el discurs és perfectament diàfan. La proliferació d'adjectius positius per descriure l'escenari de futur pel qual aposta el diari és aclaparadora. I també són notòries les asseveracions generals i gratuïtes tant sobre la llengua com sobre la història. Dos dels vectors d'identitat nacional més prominents.

7.6. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial "La hora de la coherencia"

7.6.1. L'editorial

LA VANGUARDIA. JUEVES, 5 SEPTIEMBRE 1991

La hora de la coherencia

[1]

[1.1] Jordi Pujol acaba de recordar que la voluntad de Cataluña de consolidar su autogobierno se expresa en el marco de una España "sólida" y "democrática". [1.2.] La afirmación del presidente de la Generalitat no hace otra cosa que subrayar la que ha sido la voluntad de las fuerzas políticas mayoritarias en Cataluña desde la transición política y, al tiempo, se enmarca en la tradición del catalanismo político de conjugar la voluntad autonómica y su articulación en una España democrática. [1.3.] No es una casualidad que el binomio libertad y autonomía haya corrido igual suerte en nuestra historia común.

[2]

[2.1.] Es lógico, en este contexto, que el presidente de la Generalitat, que une a su cargo institucional el de líder de un partido nacionalista, se alegre de que el "derrumbe" del comunismo dé paso a la libertad y a los derechos nacionales en Europa Central y del Este. [2.2.] El axioma de que no pueden haber hombres libres sin pueblos libres ha vuelto a ponerse así de manifiesto cuando los vientos de la libertad han desplazado a un sistema totalitario. [2.3.] Las naciones como Lituania en la URSS o Eslovenia en Yugoslavia retoman ahora el camino de la democracia lo hacen como resultado de la quiebra política y económica de un régimen de no libertad que no respetaba los derechos humanos de sus ciudadanos ni atendían sus necesidades materiales.

[3]

[3.1.] Es lógico también, en esta línea, que Pujol asegure que nunca ha querido efectuar extrapolaciones entre Lituania o Eslovenia y Cataluña. [3.2.] "Lo único que digo – ha precisado el presidente catalán– es que todos los pueblos, sea el que sea, tienen derecho a defender su libertad e identidad". [3.3.] Se trata de un principio que no sólo un líder nacionalista sino cualquier demócrata debe esgrimir siempre como bandera. [3.4.] Y desde este razonamiento, el presidente Pujol ha dado otro paso clarificador al destacar que también los contextos lituano y catalán son distintos: "España, en contraposición a la URSS, es una realidad sólida, que viene de muy lejos, con una interrelación muy fuerte; es un país democrático, que va a más y que funciona". [3.5.] Pujol, incluso, ha lanzado un guiño político al gobierno central al apuntar que la nueva situación europea da más fuerza a sus planteamientos, pero "no para cambiarlos, sino para mantenerlos e incluso, si es posible, para hacer alguna cosa por el conjunto de España". [3.6.] Y ya que las cosas están claras, no dejemos que las comparaciones estériles con Lituania dividan a la clase política catalana y acallemos así la alarma injustificada que la polémica ha encendido en algunos medios políticos y de opinión madrileños.

[4]

[4.1.] La que se presenta como "fuerza serena" de Cataluña sigue apostando, como lo hiciera la Lliga o la antigua Esquerra, por articularse con España. [4.2.] Y esa fuerza no está tanto en realidades exteriores como en nosotros mismos, en nuestra cohesión social,

vocación por el trabajo y voluntad de ser. [4.3.] El historiador Vicens Vives, en una sentencia que hoy resulta aleccionadora dejó escrito que "el primer soporte de la psicología catalana no es la razón, como en los franceses; la metafísica, como en los alemanes; el empirismo, como en los ingleses; la inteligencia, como en los italianos, o la música, como en los castellanos. [4.4.] En Cataluña el móvil primero es la voluntad de ser".

[5]

[5.1.] Y es lógico, por otra parte, que el presidente Pujol, como buen conocedor de Cataluña, distinga entre lo que puede ser un deseo de sectores minoritarios de la población, e incluso de su propia militancia, y lo que es la realidad de la inmensa mayoría del electorado catalán, incluido el 46% de votantes que cosechó CiU en las autonómicas de 1988, que ha apostado desde 1977 por el Estatut y la Constitución. [5.2.] A CiU y al PSC, como partidos mayoritarios, corresponde ahora imponer la coherencia democrática a sus concejales para que no secunden proposiciones aventuristas en el marco municipal como la que ha lanzado ERC. [5.3.] Las fuerzas mayoritarias catalanas, en primer lugar CiU y después el PSC, consolidarán desde esta coherencia la fuerza que ya tienen en Cataluña y el respeto del resto de España. [5.4.] Las urnas se encargarán de evaluar la apuesta independentista, una carta que hasta ahora ha desechado el electorado.

7.6.2. Les macroproposicions semàntiques.

L'editorial que ens ocupa té una particularitat que ja expressa el títol, tracta sobre la coherència. En particular tracta sobre la coherència política que el diari entén que ha de tenir l'actuació de la coalició que dirigeix Jordi Pujol. Aquesta particularitat fa que la tesi central sigui no un posicionament de l'editorialista sobre un fet puntual sinó una tesi que dóna coherència global a l'editorial:

1. Pujol fa bé de recordar que Catalunya vol consolidar l'autogovern en el marc d'una Espanya solidària i democràtica

Ara bé, ja que l'editorial s'escriu arran de la polèmica encetada per la comparació que Pujol va fer de Catalunya amb Lituània és oportú incloure dins dels temes centrals de l'editorial una segona proposició:

2. L'alarma per la comparació de Catalunya amb Lituània que va fer Pujol era injustificada

Hi ha encara una tercera proposició que reflecteix la posició del diari en relació amb els independentistes i de la qual el diari en deriva una crida a l'actuació política que acaba d'arrodonir la coherència global:

Els independentistes són una minoria, encara que n'hi hagi algun dins de CiU. Tant CiU com el PSC han d'impedir que des de les seves files se secundin mocions independentistes als municipis.

Temes, implicacions i pressuposicions al títol

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
La hora de la coherencia	<i>La implicació</i>	Pujol ha de fer que el seu partit actuï amb coherència	

Del títol i el coneixement del text s'infereix que el diari demana que Pujol faci actuar el seu partit (i coalició) amb coherència, però en què consisteix aquesta coherència ho veurem en l'estudi del cos de l'editorial.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1] Jordi Pujol acaba de recordar que la voluntad de Cataluña de consolidar su autogobierno se expresa en el marco de una España "sólida" y "democrática".	<i>Ídem i</i> <i>La implicació</i>	Pujol recorda a qui ho nega que ell no està a favor de la independència i sí de l'autonomia. Pujol parla en nom de Catalunya o de la majoria dels catalans.	Existeix una voluntat de Catalunya.
[1.2.] La afirmación del presidente de la Generalitat no hace otra cosa que subrayar la que ha sido la voluntad de las fuerzas políticas mayoritarias en Cataluña desde la transición política y, al tiempo, se enmarca en la tradición del catalanismo político de conjugar la voluntad autonómica y su articulación en una España democrática.	<i>La implicació</i> El catalanisme polític tradicional va en la mateixa línia.	La majoria de les forces polítiques tampoc són independentistes i sí autonomistes .	
[1.3.] No es una casualidad que el binomio libertad y autonomía haya corrido igual suerte en nuestra historia común.	A Espanya no hi hagut autonomia sense que hi hagués llibertat.	Sense llibertat no hi pot haver l'autonomia.	

El primer paràgraf no només conté el que evidentment s'hi diu sinó també el que es nega implícitament, a saber, que la majoria dels ciutadans de Catalunya i de les forces polítiques majoritàries no són independentistes sinó que estan a favor de l'autogovern en el marc d'Espanya; una Espanya descrita com a 'sòlida' i 'democràtica'. La sobregeneralització de "la voluntat de Catalunya" es factible per al diari perquè, en aquest cas, ell combrega amb la posició ideològica amb què caracteritza aquesta suposada 'la' voluntat. El diari se situa així com a membre d'aquesta comunitat i voluntat i es veu investit amb la capacitat de parlar en nom seu, cosa que fa Jordi Pujol en qualitat de president.

Vegem què va dir exactament Pujol.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] Es lógico, en este contexto, que el presidente de la Generalitat, que une a su cargo institucional el de líder de un partido nacionalista, se alegre de que el "derrumbe" del comunismo dé paso a la libertad y a los derechos nacionales en Europa Central y del Este.	Pujol s'alegra dels avenços nacionalistes i liberals a Europa central i de l'Est. No té res d'estrany que ho faci perquè ell és nacionalista i presideix Catalunya.		
[2.2.] El axioma de que no pueden haber hombres libres sin pueblos libres ha vuelto a ponerse así de manifiesto cuando los vientos de la libertad han desplazado a un sistema totalitario.	<i>Idem</i>		No hi pot haver homes lliures sense pobles lliures. Els vents de llibertat han desplaçat el sistema totalitari soviètic i Iugoslau.
[2.3.] Las naciones como Lituania en la URSS o Eslovenia en Yugoslavia retoman ahora el camino de la democracia lo hacen como resultado de la quiebra política y económica de un régimen de no libertad que no respetaba los derechos humanos de sus ciudadanos ni atendían sus necesidades materiales.	<i>Les pressuposicions</i>		La crisi a l'URSS i Iugoslàvia va ser política i econòmica: manca de llibertats i respecte dels drets humans, i necessitats materials dels ciutadans sense cobrir. Eslovènia i Lituània són nacions.

És de lloar que en una oració, [2.3.], no es pretengui simplificar a una causa la crisi de l'URSS i de Iugoslàvia sinó que es formuli amb unes generalitzacions obertes com "fallida política i econòmica d'un règim". De tota manera aquesta 'fallida' es concreta en el mateix text al descriure el sistema polític en crisi com el d'un 'règim que no respectava els drets humans dels ciutadans ni atenia les seves necessitats materials', dues característiques que necessàriament descriuen la 'fallida política i econòmica' que les precedeix en el text.

Òbviament l'editorial no versa sobre la crisi als països de l'Est i en aquesta mesura no se li pot demanar que sigui més exhaustiu, precís i rigorós. Però volem assenyalar que l'esfondrament del països de l'Est no respon tan sols a causes internes com apunta l'oració [2.3.] sinó a un conjunt de factors entre els quals també n'hi ha d'internacionals –com és l'economia capitalista, la carrera d'armaments, etc.– que passen desapercibuts en aquest paràgraf, potser per les reduïdes possibilitats d'espai, però que necessàriament generen una visió simplificada i

polaritzada en contra dels règims que han caigut. Aquest és un fenomen generalitzat en el periodisme, però sempre la simplificació s'efectua d'acord amb el quadrat ideològic.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
3.1.] Es lógico también, en esta línea, que Pujol asegure que nunca ha querido efectuar extrapolaciones entre Lituania o Eslovenia y Cataluña.	<i>La implicació</i>	Pujol assegura que no tenia la intenció de fer una extrapolació al comparar Catalunya amb Lituània.	Pujol va comparar Catalunya amb Lituània.
[3.2.] "Lo único que digo – ha precisado el presidente catalán– es que todos los pueblos, sea el que sea, tienen derecho a defender su libertad e identidad".	<i>La implicació</i>	El diari, com Pujol, assumeix que: Catalunya, Lituània, Eslovènia, tots els pobles tenen dret a defensar la seva llibertat i la seva identitat.	
[3.3.] Se trata de un principio que no sólo un líder nacionalista sino cualquier demócrata debe esgrimir siempre como bandera.		Pujol no diu que Catalunya hagi de ser independent com ho són Lituània i Eslovènia. (aquesta és l'extrapolació)	
[3.4.] Y desde este razonamiento, el presidente Pujol ha dado otro paso clarificador al destacar que también los contextos lituano y catalán son distintos: "España, en contraposición a la URSS, es una realidad sólida, que viene de muy lejos, con una interrelación muy fuerte; es un país democrático, que va a más y que funciona".	<i>La implicació</i>	Com diu Pujol, l'extrapolació no és pertinent perquè Espanya és una realitat sòlida (amb interrelació forta entre els seus pobles), hi ha democràcia (llibertat i autonomia) i pròspera, coses que no passaven a l'URSS.	
[3.5.] Pujol, incluso, ha lanzado un guiño político al gobierno central al apuntar que la nueva situación europea da más fuerza a sus planteamientos, pero "no para cambiarlos, sino para mantenerlos e incluso, si es posible, para hacer alguna cosa por el conjunto de España".	Pujol se sent fort políticament i s'ofereix al govern central per col·laborar en la consolidació d'Espanya.		

[3.6.] Y ya que las cosas están claras, no dejemos que las comparaciones estériles con Lituania dividan a la clase política catalana y acallemos así la alarma injustificada que la polémica ha encendido en algunos medios políticos y de opinión madrileños.	<i>La implicació</i>	Pujol pot fer coses per Espanya. Com que Pujol està disposat a col·laborar en la consolidació d'Espanya, aquestes altres coses no tenen cap importància.	La classe política catalana està dividida a favor o en contra de la comparació. La comparació de Catalunya amb Lituània és estèril. L'alarma aixecada per alguns polítics i mitjans d'opinió madrilenys és injustificada.
--	----------------------	---	---

La qüestió de la independència –que acabava d'aconseguir Lituània–, no present explícitament, subjau permanentment en el text, d'aquí la pertinència de les implicacions en què la fem explícita.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [4]

4t paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[4.1.] La que se presenta como "fuerza serena" de Cataluña sigue apostando, como lo hiciera la Lliga o la antigua Esquerra, por articularse con España.	CiU és presenta com a 'força serena' de Catalunya El partit de Pujol continua les antigues línies de la Lliga i d'Esquerra.	Es mostra de serenitat l'aposta per l'articulació amb Espanya.	
[4.2.] Y esa fuerza no está tanto en realidades exteriores como en nosotros mismos, en nuestra cohesión social, vocación por el trabajo y voluntad de ser.	<i>La implicació</i>	La força dels catalans està en: 1- la cohesió social; 2- la vocació per la feina; 3- la voluntat de ser. 1, 2 i 3 són valors catalans.	
[4.3.] El historiador Vicens Vives, en una sentencia que hoy resulta aleccionadora dejó escrito que "el primer soporte de la psicología catalana no es la razón, como en los franceses; la metafísica, como en los alemanes; el empirismo, como en los ingleses; la inteligencia, como en los italianos, o la música, como en los castellanos.	<i>La implicació</i>	Dels tres valors el més importants és 'la voluntat de ser'.	
[4.4.] En Cataluña el móvil primero es la voluntad de ser".			

A [4.2.] és clar que el diari pren el rol de portaveu dels catalans i en descriu els que entén que són els seus valors. Especialment el de la 'voluntat de ser', per a la qual cosa recorre a Vicens Vives. L'abstracció provisional d'aquest valor s'esvaeix en el següent paràgraf.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [5]

5è paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[5.1.] Y es lógico, por otra parte, que el presidente Pujol, como buen conocedor de Cataluña, distinga entre lo que puede ser un deseo de sectores minoritarios de la población, e incluso de su propia militancia, y lo que es la realidad de la inmensa mayoría del electorado catalán, incluido el 46% de votantes que cosechó CiU en las autonómicas de 1988, que ha apostado desde 1977 por el Estatut y la Constitución.	<i>Les implicacions</i>	'La voluntat de ser' majoritària entre la població i de l'electorat català aposta per l'Estatut i la Constitució, o sigui, no és independentista. Tampoc és independentista la majoria dels votants de CiU. Existeix una minoria de la població i, en particular dels votants de CiU, que és independentista.	
[5.2.] A CiU y al PSC, como partidos mayoritarios, corresponde ahora imponer la coherencia democrática a sus concejales para que no secunden proposiciones aventuristas en el marco municipal como la que ha lanzado ERC.	Pujol (la direcció identificada de CiU) i la direcció del PSC han d'impedir l'èxit de mocions independentistes.	Les direccions de CiU i PSC han d'impedir que els seus regidors independentistes secundin les mocions d'ERC.	Les mocions d'ERC són irresponsables. ERC proposa mocions d'independència.
[5.3.] Las fuerzas mayoritarias catalanas, en primer lugar CiU y después el PSC, consolidarán desde esta coherencia la fuerza que ya tienen en Cataluña y el respeto del resto de España.	CiU i PSC han de ser coherents I fer callar els alarmistes madrilenys.		
[5.4.] Las urnas se encargarán de evaluar la apuesta independentista, una carta que hasta ahora ha desechado el electorado.	<i>Les implicacions</i>	Els independentistes són minoritaris. Si volen avaluar el suport a la independència que ho facin quan hi ha eleccions.	

El diari dedueix a [5.1.] que dels resultats electorals se'n deriva que la majoria de la població no és independentista. Aquesta extrapolació és si menys no discutible. Segons, l'estudi d'ESTRADÉ i TRESSERRA (1990), que ja hem esmentat a la fonamentació teòrica, en cas d'una consulta sobre la independència, un 60,5% dels catalans hi estaria a favor. Òbviament és un estudi i està fet en un moment determinat i per tant no ens serveix per dir què pensen sempre els catalans, però sí per dir que no es pot afirmar el que el diari implica.

El més rellevant, en qualsevol cas, en el nivell 2 de l'anàlisi és la posició del diari contrària a l'independentisme i les consegüents minimització de la seva força i presentació negativa de la seva imatge com a 'aventuristes'.

El diari fa una recomanació solapada, perquè Pujol controli els aires independentistes que coloren alguns dels seus discursos i d'altres de CiU. Li recorda el camí a seguir: la Constitució i l'autonomia són el marc ideal per a Catalunya.

7.7. Anàlisi de nivell 3 de l'editorial: "¿Dónde vamos?"

7.7.1. L'editorial

La Vanguardia, 7 de septiembre de 1991

¿Dónde vamos?

[1]

[1.1] Todos los años, en vísperas del Onze de Setembre, la hoja diocesana que editan conjuntamente tres obispados catalanes, Solsona, Vic y Tarragona, suele publicar un editorial de acentuados tonos nacionalistas, que tiene la virtud de convertirse en noticia.

[1.2] El año pasado invitaba a los inmigrantes que han venido a Cataluña a convertirse a la catalanidad en vista de que aquí han encontrado el pan de sus hijos. [1.3] Este año advierte que el pueblo catalán se halla actualmente en una situación ambigua y desengañada ("desencisada"), políticamente hablando, que si se prolonga algún tiempo podría llevarlo al desastre.

[2]

[2.1] El editorial, titulado "D'on venim, cap a on anem", dice que somos nosotros quien tiene que decidir, tarde o temprano, por vías pacíficas y democráticas, quién y qué queremos ser y con quién queremos y necesitamos unirnos y solidarizarnos. [2.2] Es probable que algún lector de la hoja se diga, ciertamente perplejo, que él creía que llevamos quinientos años unidos, desde los Reyes Católicos, y que, para no remontarnos tan sólo a la historia lejana, habíamos decidido con quién queríamos uni[r]nos y solidarizarnos al refrendar la Constitución y un Estatut de autonomía y al incorporarnos a la Comunidad Europea, ya en los años ochenta de este siglo. [2.3] Hay quien no lo entiende así y algún partido levanta en vísperas electorales bandera de independencia.

[3]

[3.1] Otros católicos recordarán lo que la Constitución "Gaudium et Spes", del Concilio Vaticano II, dijo de la autonomía de las realidades terrenas y pensarán que no es a las hojas diocesanas a las que corresponde aleccionar a los políticos "políticamente hablando". [3.2] Poniéndose a la sombra de un notable estudioso de Freud, Erich Fromm, y tomándolo como argumento de autoridad para sacar consecuencias, la redacción de las hojas recuerda que el principio del mal menor es el principio de la desesperación: la mayoría a veces no hace más que alargar las cosas hasta que se impone el mal mayor. [3.3] El mal menor ha tenido siempre en la Iglesia católica sus defensores y también sus contradictores, que en el último siglo eran los integristas. [3.4] La división no es de hoy.

[4]

[4.1] La fórmula anual de la hoja diocesana de los tres obispos es hábil. [4.2] No son los obispos quienes se pronuncian, podrían hacerlo si lo juzgaran oportuno, bien solos, bien en trío, bien en las reuniones de la Tarraconense. [4.3] Fuera de Cataluña, las proclamas diocesanas del Onze de Setembre escandalizan mucho. [4.4] Aquí, entre nosotros, no tanto, porque todos nos conocemos. [4.5] Pero la verdad es que tampoco vamos a engañarnos. [4.6] Si los obispos no los nombra el pueblo, sino Roma, los directores de las hojas diocesanas los nombra la empresa, esto es, los respectivos obispos. [4.7] Que cada palo aguante su vela.

7.7.2. Estructura i estratègies discursives

Les macroestructures semàntiques

La tesi central de l'editorial es pot expressar així:

Els bisbes de les diòcesis implicades són els responsables del contingut del *Full diocesà*.

I la proposició principal de fons que dona coherència a l'argumentació de l'editorial, així:

L'Església no s'ha d'immiscir en política.

Per descomptat, com tot seguit veurem, hi ha més proposicions rellevants –per exemple: 'no cal l'autodeterminació'–, però, encara que siguin importants políticament i ens hi aturem després, no són les destacades d'aquest editorial. De fet, la posició de *La Vanguardia* sobre l'autodeterminació ja queda clara en la descripció del mapa ideològic global feta en el subcapítol 7.1. Aquesta perspectiva encara més global és la que emmarca la peça que ara analitzem.

Hem utilitzat el terme 'autodeterminació' encara que en el text de l'editorial de *La Vanguardia* no aparegui ni tampoc en l'editorial del *Full*. La nostra interpretació està feta en funció del que afirma el diari quan diu:

"somos nosotros quien tiene que decidir, tarde o temprano, por vías pacíficas y democráticas, quién y qué queremos ser y con quién queremos y necesitamos unirnos y solidarizarnos".

Vegem a poc a poc com es construeix l'estructura semàntica de l'editorial i alguns trets rellevants semànticament de l'estructura superficial.

Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
¿Dónde vamos?	<i>La implicació</i>	On ha d'anar Catalunya?	

El títol de l'editorial pren una part del títol de l'editorial del *Full diocesà* i en aquesta mesura el parafraseja i l'evoca, no obstant la implicació més forta és la formulació de la pregunta 'On ha d'anar Catalunya?' a què l'editorialista respon.

Temes implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1] Todos los años, en vísperas del Onze de Setembre, la hoja diocesana que editan conjuntamente tres obispos catalanes, Solsona, Vic y Tarragona, suele publicar un editorial de acentuados tonos nacionalistas, que tiene la virtud de convertirse en noticia.	<i>La implicació</i>	El <i>Full</i> sovint és nacionalista extremista. Que el <i>Full diocesà</i> sigui notícia no és una virtut.	
[1.2] El año pasado invitaba a los inmigrantes que han venido a Cataluña a convertirse a la catalanidad en vista de que aquí han encontrado el pan de sus hijos.	<i>La implicació</i>	El <i>Full</i> diu que els immigrants s'han de convertir a la catalanitat perquè aquí han trobat el pa dels seus fills.	L'editorial del <i>Full</i> de l'any passat invitava els immigrants a convertir-se a la catalanitat.
[1.3] Este año advierte que el pueblo catalán se halla actualmente en una situación ambigua y desengañada ("desencisada"), políticamente hablando, que si se prolonga algún tiempo podría llevarlo al desastre.	<i>Ídem</i>	El <i>Full</i> és catastrofista.	

Estructura i estratègies discursives al paràgraf [1]

La primera oració, [1.1.], conté el cor del paràgraf i diu, en síntesi, que aquest *Full diocesà* és nacionalista extremista, tal com implica la fórmula "acentuados tonos nacionalistas", la qual cosa té una connotació negativa dins el marc global ideològic de *La Vanguardia*. Que s'hagi convertit en notícia no afegeix cap informació a allò que el lector estàndard del diari sap, però que l'editorial ho qualifiqui com a 'virtut' pressuposa que no hauria d'haver estat així. El to irònic de la paraula 'virtut' i la metàfora gramatical que atribueix a l'editorial (o si es vol al *Full*) l'acció de 'convertir-se en notícia' ho posa de manifest, perquè mai les coses 'es converteixen' en notícia, sinó que algú les hi converteix. La presentació negativa del fet de convertir-se en notícia ja ve preparada des de les primeres paraules de l'editorial amb una

clàusula temporal que acciona la implicació: "Todos los años...". I es reforça amb la perífrasi "suele publicar" que dóna consistència a les argumentacions que tot seguit exposarà, en tant que no ho podem considerar com un cas aïllat, sinó repetit.

Recordem el que diu [1.2.]:

[1.2] El año pasado invitaba a los inmigrantes que han venido a Cataluña a convertirse a la catalanidad en vista de que aquí han encontrado el pan de sus hijos.

I ara vegem què deia exactament el *Full* del 9 de setembre de 1990 (núm. 4.143), [titulat "Voluntat de ser"] en l'únic paràgraf que parla d'alguna mena de conversió i en el paràgraf anterior:

"Primer, doncs, hem de voler ser catalans amb tot el que això significa d'història, geografia, llengua, cultura, costums, tradicions, etc. Des de posar els anuncis comercials en català fins a defensar tots els drets i complir tots els deures que ens incumbeixen com a poble diferenciat. No s'hi val només a ballar sardanes i portar la senyera al cotxe o penjar-la al balcó un parell de vegades l'any, mentre creiem que el més important de tot és el calaix.

"La fe cristiana, en aquest cas, no ha de ser cap obstacle, sinó tot al contrari: ens ha d'ajudar a encarnar-nos encara més en la realitat a fi d'universalitzar-nos més i millor, esdevenint «catòlics». Homes lliures i solidaris amb totes les conseqüències. Com Jesús el Crist. Allò de sant Pere: «No sols hem de saber donar la raó de la nostra fe», sinó també de la nostra catalanitat. Amb serenor i respecte. Però també amb valentia. Sense prepotència. Però també sense complexos, sense covardies, sense traïcions. I els germans immigrants, això, si són cristians, ho han de comprendre i s'han de convertir, en agraïment, si més no, al gest d'haver-los acollit a casa. ..."

La redacció del *Full* és una mica confusa pel que fa a la 'conversió' dels immigrants. De tota manera, en tant que ja matisa "si són cristians" no podem interpretar que es converteixin a la fe de Crist, però sí en «catòlics» en el sentit d'*universalitzar-se*—recordem que 'catòlic' vol dir 'universal'—i fer-ho tal com l'editorialista del *Full* ho acaba de descriure i demanar dels catalans, és a dir, "esdevenint" "homes lliures i solidaris amb totes les conseqüències". Aquesta és, doncs, la conversió que demana als immigrants, "en agraïment, si més no, al gest d'haver-los acollit a casa", i no la conversió a la catalanitat.

Però *La Vanguardia* utilitza l'estratègia de substituir el que el *Full* demana, que és un acte d'agraïment i solidarització pel que convenientment manipulat passa a ser una pretesa exigència de la redacció del *Full* a passar comptes:

'aquí els immigrants guanyen el pa del seus fills', per tant, 'han de convertir-se a la catalanitat'.

Haver escollit aquesta concatenació argumentativa és tota una tria ideològica entre d'altres possibles que en la mesura que se'n fa responsable al *Full*, li atorga a aquest un caràcter irrespectuós amb la identitat dels immigrants¹ i, fins i tot, humiliant. És irrespectuós perquè tal com està formulat implica que el *Full* exigeix –sota la fórmula irònicament mitigadora de 'invitava'– una 'conversió' identitària dels immigrants. És humiliant perquè la planteja com a compensació del 'pa del seus fills' com si el *Full* digués que el pa 'els el regalaven' – "encontrado"–.

Notem també la funció dística del verb a l'expressió "los inmigrantes que han venido a Cataluña" mitjançant la qual el diari s'ubica a Catalunya, en forma part i no com a immigrant.

A [1.3.], ara sobre el contingut del *Full* d'aquest any (1991), l'editorialista –la personalitat del qual és irrellevant, diguem-ho una vegada més– diu que el *Full* afirma que si el desencís polític del poble català es perllonga podria conduir-lo al desastre. Certament, el *Full diocesà* diu això, però la frase completa és:

"És evident que el nostre poble, el català, es troba actualment en una situació ambigua i desencisada, políticament parlant, que, si es perllongava gaire temps, podria portar-lo al desastre, talment un adolescent perpetu que no vol o pot realitzar-se en plenitud" (*Full diocesà*, Vic, 8.9.91, núm. 4195)

És innegable que el *Full* parla de 'desastre', però no és el mateix parlar de 'desastre' i posar-hi un punt final que descriure el desastre com a la no consecució de la plenitud com a poble (entengui's com s'entengui "plenitud com a poble"). I, encara més, la hipèrbole resultant de la

¹ És il·lustratiu un editorial que parlava d'immigració, però es referia a la discriminació que pateixen els immigrants estrangers (*Full diocesà*, 25.8.90). En les pàgines interiors d'aquest *Full*, hi havia un comentari de Càritas sobre la situació dels immigrants estrangers i una ressenya de les actuacions de Càritas diocesanes que, encara que òbviament no sigui la mateixa entitat que la 'redacció del *Full*', té una afinitat palmària, i que per contrast amb el diu *La Vanguardia* que deia el *Full* reproduïm a continuació:

"Servei d'integració: Càritas, finalment, els presta un servei que podríem anomenar d'integració, és a dir, s'intenta de promoure la seva integració a la nostra societat, sense que per això hagin de perdre la seva identitat. Per aconseguir aquesta integració s'elaboren projectes socials que, bàsicament, consisteixen en un curs d'iniciació a les llengües catalana i castellana per a dones marroquines, alhora que s'intenta que les dones i les seves famílies es facin cada vegada més presents a la comunitat a que pertanyen, i en un suport extraescolar per a nens marroquins, amb l'objectiu sobretot de fer-los més fàcil la seva integració a l'escola i al municipi on viuen" (*Full diocesà* del 25 d'agost de 1990, p. 5).

descripció que fa l'editorialista és més òbvia si es té en compte que justament el *Full* de l'any anterior² titulat "Voluntat de ser" ja parlava d'adolescència:

"Entre les moltes mancances que tenim els catalans com a poble, hi ha la nostra poca voluntat de ser. I sense voluntat de ser, no serem mai res. Uns adolescents perpetus. Per grans que siguem" (*Full diocesà*, Vic, 9.11.90, n° 4143)

A més en el pas de [1.2.] a [1.3.] hi ha una intensificació de la presentació negativa del *Full* o si es vol dels seus autors, malgrat les metàfores gramaticals 'el *Full* invitava' i 'el *Full* adverteix'. O sigui, el que diu el diari implica un caràcter catastrofista exagerat del *Full* i dels seus autors.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1] El editorial, titulado "D'on venim, cap a on anem", dice que somos nosotros quien tiene que decidir, tarde o temprano, por vías pacíficas y democráticas, quién y qué queremos ser y con quién queremos y necesitamos unirnos y solidarizarnos.	<i>Idem</i>	Segons el <i>Full</i> , nosaltres encara no hem decidit què volem ser i amb qui volem unir-nos i solidaritzar-nos.	
[2.2] Es probable que algún lector de la hoja se diga, ciertamente perplejo, que él creía que llevamos quinientos años unidos, desde los Reyes Católicos, y que, para no remontarnos tan sólo a la historia lejana, habíamos decidido con quién queríamos uni[r]nos y solidarizarnos al refrendar la Constitución y un Estatut de autonomía y al incorporarnos a la Comunidad Europea, ya en los años ochenta de este siglo.	<i>Les implicacions</i>	Fa cinc cents anys que va començar la unitat d'Espanya. L'autodeterminació es va exercir en refrendar la Constitució, l'Estatut d'autonomia i amb la incorporació a la Comunitat Europea.	La majoria sap que la decisió ja està presa fa cinc-cents anys. L'editorial de <i>Full</i> pot produir perplexitat.
[2.3] Hay quien no lo entiende así y algún partido levanta en vísperas electorales bandera de independencia.	<i>Idem i la implicació</i>	El <i>Full</i> i algun partit són independentistes.	Algú no ha entès que la decisió ja ha estat presa.

² Aquest és el *Full* que realment correspon a l'Onze de Setembre de l'any anterior.

Estructura i estratègies discursives al paràgraf [2.]

El tema central del segon paràgraf es troba a [2.2.] i consisteix a afirmar que la unitat d'Espanya ja es va decidir en el referèndum sobre la Constitució, amb l'Estatut d'autonomia i amb l'entrada a la Comunitat europea. Té interès, però, veure com es construeix aquest significat.

A [2.1.] el diari pren la personalitat del poble català quan, referint-se a *Full*, diu: "dice que somos nosotros quien tiene que decidir". S'ha de reconèixer que el *Full* també usa el plural incloent i pren aquesta personalitat en el fragment a què es refereix el diari i que, de fet, tradueix literalment sense posar-hi cometes (des de "somos nosotros" fins a "solidarizarnos", és idèntic) sense prendre precaucions d'íctiques, o sigui, fa el mateix, s'arroga la personalitat del poble català.

A [2.2.], en primer lloc, trobem un emmascarament. L'editorialista recorre a la figura retòrica d'un suposat lector del *Full*, per fer una sèrie de reflexions sobre la unitat d'Espanya –les ja esmentades– i reiteradament defensades des dels editorials de *La Vanguardia*. És rellevant que el volum d'aquestes reflexions en aquest editorial, és a dir de [2.2.], contrasta amb el molt menor volum de [2.3.] per descriure conjuntament la posició del *Full* i la d'algun partit independentista. Sobre això darrer hi tornarem tot seguit, però abans mirem de més a prop altres trets semàntics de [2.2.]. Recordem que hi diu:

[2.2] Es probable que algún lector de la hoja se diga, ciertamente perplejo, que él creía que llevamos quinientos años unidos, desde los Reyes Católicos, y que, para no remontarnos tan sólo a la historia lejana, habíamos decidido con quién queríamos uni[r]nos y solidarizarnos al refrendar la Constitución y un Estatut de autonomía y al incorporarnos a la Comunidad Europea, ya en los años ochenta de este siglo.

Primerament, el diari formula una hipòtesi, referida a un món suposat possible: "Es probable que algún lector de la hoja...". De fet, es tracta d'una estratègia que reafirma que la decisió ja està presa, tal com mostra la pressuposició, gràcies a la ironia "creía que... habíamos decidido". No discutirem aquí si el poble sobirà va tenir molt o poc a veure amb la unitat d'Espanya instaurada pels Reis Catòlics i per tant si l'episodi històric va tenir gaire a veure amb l'autodeterminació, que sembla un dels temes de què tracta el paràgraf com coassenyala la resta de [2.2.] i el contingut de [2.1.]. Ens sembla força fora de lloc i de temps, com, de fet,

el mateix editorialista admet en afegir que es tracta d'història llunyana. [Ja hem discutit la pertinença d'aquest argument al subcapítol 5.6, arran de l'editorial d'*El País* sobre "La fiesta nacional". Vegi's també LLOBERA (1996)]

I tan sols comentarem que els referèndums de la Constitució i l'Estatut d'autonomia no signifiquin una decisió sobre amb qui el poble català volia unir-se i solidaritzar-se feta una vegada per sempre, entre altres raons, perquè, tant la Constitució com l'Estatut van ser refrendats en condicions polítiques precàries. *La Vanguardia* mateixa diu en un editorial anterior (subcapítol 7.2) que va ser una concessió del polítics catalans per no desestabilitzar la situació política. Durant la transició de la dictadura franquista a la democràcia parlamentària, l'electorat va estar influït per un possibilisme induït per l'amenaça constant d'un eventual cop d'Estat orquestrat des dels aparells de l'Estat, que no havien estat depurats. El rebaixament continu de les reivindicacions democràtiques i socials i el discurs polític de l'època així ho demostren³. Fer abstracció d'això és un oblit històric que almenys ara convé a *La Vanguardia*. Va en relació amb el que hem argumentat en la fonamentació teòrica, en relació als processos de supressió d'informació. Pragmàticament té a veure amb el control i la consolidació d'una memòria col·lectiva gens conflictiva amb les creences i ideologies de l'elit, que fa un procés de selecció de la informació que considera rellevant per al grup.

Per acabar amb el paràgraf, la darrera oració:

[2.3] Hay quien no lo entiende así y algún partido levanta en vísperas electorales bandera de independencia.

En aquest cas, la pressuposició va dirigida contra els independentistes, que representarien aquest "algú" que no ha entès que la decisió ja ha estat presa. D'aquesta manera, *La Vanguardia* situa fora de la realitat —ja que no entenen— els independentistes, els quals no han estat capaços de percebre el que el diari considera la demostrada voluntat del poble, manifesta en el segle XV i que novament al XX es reafirma.

D'altra banda, com que està parlant del *Full* i entén que la mateixa posició és la dels independentistes, llavors implica que la redacció del *Full* és independentista, cosa de la qual no només no en té cap prova, sinó que és falsa. Vegem-ho.

³ Vegi's les aportacions dels historiadors i politòlegs en aquest sentit al subcapítol 7.2.

Efectivament, la posició del *Full*, expressada al fragment

"Som nosaltres, per tant, i ningú més que nosaltres, qui ha de decidir, tard o d'hora, i per vies pacífiques i democràtiques, qui i què volem ser i amb qui volem o necessitem unir-nos i solidaritzar-nos" (8.9.91),

és autodeterminista i nacionalista com és fàcilment deduïble i com demostra el següent fragment del mateix *Full*:

"cap nació no té dret a dominar-ne una altra, per més que totes s'han d'agermanar" (8.9.91)

Però, fins aquí, no és necessàriament independentista. És més, si la redacció⁴ del *Full*, la signatària dels editorials dels dies 8.9.91 i del 9.9.90 fos independentista no hauria escrit mai:

"Si volem ser alguna cosa, comencem per ser i per sentir-nos catalans, després, podem ser espanyols, europeus, el que vulguem. L'universal es fa a còpia del particular, i no al revés" (9.9.90)

La coherència ideològica d'ambdós editorials i, per tant, la pertinença de la nostra argumentació, ja ha quedat demostrada més amunt amb la semblança entre els dos fragments citats dels *Full* del 1991 i del 1990 respecte a l'adolescència política.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[3.1] Otros católicos recordarán lo que la Constitución "Gaudium et Spes", del Concilio Vaticano II, dijo de la autonomía de las realidades terrenas y pensarán que no es a las hojas diocesanas a las que corresponde aleccionar a los políticos "políticamente hablando".	<i>La implicació</i>	Segons el Concili Vaticà II, el fulls diocesans no s'haurien de ficar en política.	

⁴ Com a restes d'alguna altra polèmica anterior sobre el contingut de l'editorial del *Full*, el 7 de gener de 1990, explicava que hi havia tres *Fulls* diferents, el de Vic, Tarragona i Solsona; que cada un tenia un director i que quan publicaven un editorial firmat per 'la redacció', volia dir que els tres directors prenen una "responsabilitat solidària" sobre el seu contingut. També explicaven que si els bisbes volien dir alguna cosa ho publicaven signant-ho com a tals, individualment o conjuntament.

[3.2] Poniéndose a la sombra de un notable estudioso de Freud, Erich Fromm, y tomándolo como argumento de autoridad para sacar consecuencias, la redacción de las hojas recuerda que el principio del mal menor es el principio de la desesperación: la mayoría a veces no hace más que alargar las cosas hasta que se impone el mal mayor.	<i>Ídem</i>		Que l'Església es pose on ningú no li demana pot generar un conflicte greu.
[3.3] El mal menor ha tenido siempre en la Iglesia católica sus defensores y también sus contradictores, que en el último siglo eran los integristas.	<i>La implicació</i>	Els redactors del <i>Full</i> són els integristes d'avui.	Contradir l'opció del mal menor és ser integrista.
[3.4] La división no es de hoy.			

Estructura i estratègies discursives al paràgraf [3.]

Hi ha al tercer paràgraf tres idees centrals que formulades suaument són: a) el *Full* no s'hauria de ficar en política i b) el *Full* està equivocat en el seus plantejaments, c) que l'Església es fiqui en política pot causar un conflicte greu a la llarga.

Resulta extremadament interessant veure com aquestes tres idees estan fonamentades. Per tant, com tantes vegades, procedim a pams. ¿Què diu [3.1.]? Que altres catòlics ("otros") recordaran que d'un dels textos del Concili Vaticà II es dedueix que l'Església no ha de dir què creu que han de fer el polítics. En primer lloc, ¿qui són els 'altres catòlics'? Només poden ser definits en contraposició als 'uns' que ja han aparegut explícitament, és al dir, als autors del *Full*. I com que els 'altres' sí que recorden la Constitució "Gaudium et Spes", el que s'hi diu implica que els autors del *Full* no recorden els textos del Vaticà II. El diari fa partícip de l'acció al grup anomenat 'altres catòlics', els quals representen la posició del diari. És, per tant un nou emmascarament, provocat per un desplaçament de l'acció des del diari al subjecte .

En segon lloc, encara més important és el que es diu sobre el contingut de la Constitució "Gaudium et Spes". El text pressuposa, no afirma res específic sobre el seu contingut, però si manté que d'ell se'n dedueix que els *Fulls* no han d'alliçonar els polítics. I com que de la

"Gaudium et Spes" diu que parla sobre l'autonomia de les realitats terrenes, només es pot implicar que la "Gaudium et Spes" ve a dir allò de 'que cadascú es preocupi del que és seu'. Resulta, però, que el text del Concili Vaticà II [va acabar el desembre de 1965, l'edició dels textos en castellà és de 1978] que ha estat evocat com a font d'autoritat per l'editorialista no diu el que l'editorialista manté que diu. Vegem-ho.

En el § 76 la "Gaudium et Spes" [Els goigs i les esperances] relatiu a l'acció dels Pastors, diu:

"La comunidad política y la Iglesia son independientes y autónomas, cada una en su propio terreno. Ambas, sin embargo, aunque por diverso título, están al servicio de la vocación personal y social del hombre" (Concilio Ecuménico Vaticano II, 1978: 329)

Sí que parla de la independència i l'autonomia orgànica de les dues instàncies, però no en el sentit que cada una es dediqui a esferes exclusives de la vida dels sers humans, sinó, amb plena consonància amb la filosofia central de compromís social del concili, posa l'Església al servei també de la vocació social de l'home. Això encara queda més clar si continuem la lectura i notem que crida a la cooperació entre les dues esferes i alerta l'Església perquè fugi dels privilegis que li pot haver atorgat la política. Aquest és el context en què el Vaticà II parla de 'instàncies independents i autònomes' i no un altre:

"Ciertamente, las realidades temporales y las realidades sobrenaturales están estrechamente unidas entre sí, y la misma Iglesia se sirve de medios temporales en cuanto su propia misión lo exige. No pone, sin embargo, su esperanza en privilegios dados por el poder civil; más aún, renunciará al ejercicio de ciertos derechos legítimamente adquiridos tan pronto como conste que su uso puede empañar la pureza de su testimonio o las nuevas condiciones de vida exijan otra disposición. Es de justicia que pueda la Iglesia en todo momento y en todas partes predicar la fe con auténtica libertad, enseñar su doctrina sobre la sociedad, ejercer su misión entre los hombres sin traba alguna y dar su juicio moral, incluso sobre materias referentes al orden político, cuando lo exijan los derechos fundamentales de la persona o la salvación de las almas, utilizando todos y solos aquellos medios que sean conformes al Evangelio y al bien de todos según la diversidad de tiempos y de situaciones" (Concilio Ecuménico Vaticano II, 1978: 330-1).

Per descomptat ens abstrindrem ara d'una anàlisi crítica d'aquest ric text. El que ens pertoca assenyalar és que, per cru que sigui, és palès el falsejament que ha efectuat l'editorialista del diari.

Per a més dades, mantenir que l'Església no s'ha d'immiscir en assumptes polítics, com es fa en aquest editorial, està en contradicció flagrant amb un altre editorial de *La Vanguardia*.

L'editorial titulat "La violencia no ha cesado" (27.7.82), que tractava de la LOAPA, el País Basc i els bisbes bascos, afirma que els bisbes s'equivoquen en les seves estimacions, no obstant, manté que tenen dret a prendre posicions polítiques.

Veiem ara [3.2]:

[3.2] Poniéndose a la sombra de un notable estudioso de Freud, Erich Fromm, y tomándolo como argumento de autoridad para sacar consecuencias, la redacción de las hojas recuerda que el principio del mal menor es el principio de la desesperación: la mayoría a veces no hace más que alargar las cosas hasta que se impone el mal mayor.

No hi ha res a objectar al fet que de nou la cita de Fromm sigui una cita traduïda de forma literal –del *Full*– malgrat que no hi siguin les cometes que ho denotin. No té majors implicacions. Sí que en té que es digui que Fromm va ser un estudiós de Freud, però es silenciï que era cristià. La citació de Fromm té la funció d'argumentar l'opinió del diari sobre una base que el lector consideri sòlida. La cita actua com les sentències o el refranys en la tradició popular, és a dir com a font d'autoritat quant al coneixement profund de la realitat. És una manera de legitimar el seu discurs a partir de veritats pretesament irrefutables, perquè pertanyen, en aquest cas, a un reconegut savi.

Pel que fa a la resta del contingut no és aquí on toca discutir-lo.

Vegem [3.3.] i [3.4.]

[3.3] El mal menor ha tenido siempre en la Iglesia católica sus defensores y también sus contradictores, que en el último siglo eran los integristas. [3.4] La división no es de hoy.

Senzillament, implica que els redactors del *Full* són com els integristes del segle passat perquè com aquests estan contra el mal menor. La presentació negativa i catastrofista arriba al clímax amb la tria lèxica del mot 'integristes', després d'haver passat dels mals menors a majors i viceversa. Novament, s'acut a la legitimació de "nosaltres" amb la deslegitimació de "ells". És clar, com diu la pressuposició, que qui no està amb mi està en contra meu.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [4]

4t paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[4.1] La fórmula anual de la hoja diocesana de los tres obispos es hábil.	<i>Idem</i>	El <i>Full diocesà</i> té una estratègia.	
[4.2] No son los obispos quienes se pronuncian, podrían hacerlo si lo juzgaran oportuno, bien solos, bien en trío, bien en las reuniones de la Tarraconense.	<i>Idem</i>	L'estratègia és presentar-se en grup, i no sols.	
[4.3] Fuera de Cataluña, las proclamas diocesanas del Onze de Setembre escandalizan mucho.	<i>La implicació</i>	Qui s'escandalitza, exagera.	
[4.4] Aquí, entre nosotros, no tanto, porque todos nos conocemos.			
[4.5] Pero la verdad es que tampoco vamos a engañarnos.	<i>La implicació</i>	Encara que no l'hagin escrit, els bisbes són responsables de l'editorial del <i>Full</i> .	
[4.6] Si los obispos no los nombra el pueblo, sino Roma, los directores de las hojas diocesanas los nombra la empresa, esto es, los respectivos obispos.			
[4.7] Que cada palo aguante su vela.			

Estructura i estratègies discursives al paràgraf [4.]

El tema central del paràgraf és: 'Els bisbes, encara que ells no ho escriguin, són els responsables del *Full*'. El tema secundari: 'No és tan greu com ho veuen des de fora de Catalunya'. Que aquests són temes, és comprovable en la lectura del paràgraf.

A [4.1.] lloa l'habilitat de fer un editorial cada Onze de setembre que té la 'virtut' de convertir-se en notícia, però no atorga la responsabilitat de l'habilitat a ningú, sinó a la 'fórmula anual'. L'ús de la metàfora gramatical és el primer pas per transferir la responsabilitat de la redacció del *Full*, que és qui firma l'editorial, als bisbes com farà al final. A [4.2.] admet que no és l'opinió dels bisbes, sinó la de la redacció. A [4.3.] i [4.4.] diu que malgrat l'escàndol que es

munta fora de Catalunya, no n'hi ha per tant, perquè ja se sap qui ho escriu i què pensen els bisbes, implicant que tot plegat té poca importància. I a [4.5.]. [4.6] i [4.7.] diu que, malgrat tot, els bisbes en són responsables, perquè són ells qui nomenen la redacció que fa les "proclames" –noti's la connotació negativa de la paraula–, i els demana que no es treguin les puces de sobre, que deixa entendre –implica– que és el que estan fent.

La poca importància que segons [4.4.] té tot l'afer, contrasta amb el fet que se li dediqui un editorial. Però en realitat, el que està carregat d'importància política no és l'editorial en si mateix, sinó l'escàndol que es va muntar al seu voltant, i sobre ell gira l'editorialista que deixa en la seva argumentació l'empremta del seu complex ideològic.

7.7.3. Els conflictes, els actors i el quadrat ideològic

Els dos conflictes principals que apareixen en aquest editorial giren respectivament al voltant de les següents qüestions:

- 1) ¿Té el poble català dret a l'autodeterminació?
- 2) ¿Té dret el *Full* dominical a prendre una posició política al respecte?

La qüestió de la immigració que apareix en el primer paràgraf és només utilitzada pel diari per presentar negativament la redacció del *Full* i, per tant, per no fer inacabable aquest capítol, la deixarem al marge. D'altra banda, l'assumpció de responsabilitat pel que diu el *Full* per part dels bisbes tampoc és rellevant per al nostre àmbit d'interès.

Al voltant de la primera qüestió els actors són: el poble català, 'algun partit' polític, la redacció del *Full* i *La Vanguardia*. I al voltant de la segona qüestió: el *Full*, els bisbes implicats, l'Església i *La Vanguardia*.

Recordem que no hem de fer una anàlisi en detall de cada un dels conflictes implicats, sinó una anàlisi del rol del diari en els conflictes rellevants. Les seves posicions respectives han quedat clares en l'anàlisi que hem fet fins ara. *La Vanguardia*, mitjançant el seu editorial,

entén que el poble català ja es va començar a autodeterminar fa cinc-cents anys i ho va tornar a fer amb la ratificació de la Constitució i l'Estatut. Per tant seria ocios que tornés a decidir amb qui es vol unir i solidaritzar-se. Pel que fa al *Full*, el diari està en contra de la posició que s'hi expressa i del mateix fet que hagi pres posició; en fa responsables els bisbes implicats, i està en contra que l'Església prengui la paraula en qüestions polítiques.

En el discurs que ha desenvolupat en el text que analitzem, l'editorialista fa aparèixer els punts de vista del diari de forma implícita, però clara, com quan, per exemple, diu "Que cada palo aguante su vela". Però en dues altres ocasions, ho fa sota la personalitat fictícia (a) d'un lector del *Full* contrari a les posicions de la redacció i (b) com a un catòlic presumptament coneixedor dels textos de Concili Vaticà II.

El diari s'ha autopresentat positivament, en ocasions sota emmascaraments i ha presentat negativament els contrincants (la redacció del *Full*, els bisbes). De tota manera, ha distingit entre la redacció del *Full* i els bisbes encara que aquests darrers els fes co-responsables del contingut del *Full*. El to catastrofista usat per parlar dels redactors del *Full* no arriba a la jerarquia eclesial.

Ha maximitzat el que entenia que eren els errors del contrincant ("desastre" a [1.3.], per exemple, o citant Freud) i també ha maximitzat el que es pensava que era el seu encert en citar la "Gaudium et Spes". En un terreny secundari, presenta negativament, com a oportunista, a 'algun partit' que en vespres electorals aixeca la bandera independentista.

En síntesi, l'actuació de l'editorialista encaixa amb el comportament definit pel quadrat ideològic.

7.8. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial "El no de Pujol"

7.8.1 L'editorial

LA VANGUARDIA, VIERNES, 25 JUNIO 1993

El no de Pujol

[1]

[1.1.] La segunda ronda de las negociaciones entre el presidente del Gobierno en funciones, Felipe González, y el president de la Generalitat, Jordi Pujol, ha sido concluyente en muchos aspectos. [1.2.] La semana pasada, Felipe González abrió el proceso negociador al lanzar su oferta a los dirigentes nacionalistas catalanes y vascos para formar un gobierno de coalición con los socialistas. [1.3.] Ahora, después de dos horas de conversaciones en la Moncloa, Pujol se ha mostrado partidario de que Convergència i Unió colabore en la gobernabilidad del país, pero no a través de un pacto de gobierno o de legislatura, sino mediante acuerdos parlamentarios circunstanciales. [1.4.] Dicho de otra manera: el presidente de la Generalitat ha rechazado la oferta concreta formulada por Felipe González para formar un gobierno de coalición con los nacionalistas catalanes.

[2]

[2.1.] ¿Quiere esto decir que el proceso negociador se ha cerrado? No. [2.2.] Y por dos razones. [2.3.] Primero, porque así cabe deducirlo del compromiso aceptado por ambas partes de crear una comisión de trabajo entre las dos fuerzas políticas para ver los puntos de coincidencia de sus programas. [2.4.] Y, segundo, porque el mismo Pujol ha reiterado su disposición a contribuir a que el futuro gobierno pueda gobernar eficazmente y garantizar un grado suficiente de estabilidad en el país. [2.5.] Pero lo que ha quedado subrayado en el encuentro de ayer es que el presidente de la Generalitat se ha declarado en contra de que las fuerzas políticas que representa entren a formar parte del gobierno de coalición propuesto por González. [2.6.] El no, aunque se ve acompañado del "pero" de la voluntad de seguir negociando, es claro, incluso si se pretende, por parte nacionalista, aparcar la posibilidad de tal coalición hasta un próximo futuro. [2.7.] Pero hay algo que sólo el tiempo podrá descifrar: si la propuesta realizada por González de crear la citada comisión de trabajo es interpretada de forma diferente por ambas partes; para el presidente del Gobierno en funciones, como una forma de allanar el camino hacia el gobierno de coalición; para Pujol, como un medio de sellar hipotéticos pactos parlamentarios circunstanciales.

[3]

[3.1.] Sea como fuere, e incluso si por un momento se deja al margen las consecuencias inmediatas de este desacuerdo, la insistencia de González en su predisposición a formar un gobierno de coalición con los nacionalistas catalanes subraya la sensación de que se puede desaprovechar una oportunidad histórica. [3.2.] Porque, como dice Jordi Pujol, seguirá abierta la puerta a la colaboración de los nacionalistas catalanes en la gobernabilidad de España. [3.3.] Y, seguramente, habrá numerosos puntos de acuerdo que la facilitaran. [3.4.] Pero el rechazo a la idea de un gobierno de coalición va más allá de la simple aritmética parlamentaria, especialmente cuando el país atraviesa por una dura crisis económica que exige la formación de un gobierno sólido, tal como aconsejan tanto personalidades del

mundo financiero y económico, entre ellas el gobernador del Banco de España, Luis Ángel Rojo, como reclaman aquellos electores de CiU atraídos por la posibilidad de decidir en la política española. [3.5.] Pero ahora, ante la nueva situación política, la cuestión no sólo es pronunciarse sobre un gobierno de coalición, sino también sobre si acepta o no el principio de participar en el gobierno español. [3.6.] Históricamente, uno de los objetivos del catalanismo político ha sido influir, cuando se daban las circunstancias, en la política del Estado. [3.7.] Ahora, estas circunstancias parecían darse, pero se deja pasar la oportunidad. [3.8.] No se puede poner en entredicho que la decisión se haya tomado desde la convicción de que así se defiende la postura nacionalista, pero eso sólo el tiempo lo dirá.

7.8.2. Les macroproposicions semàntiques

La tesi central de l'editorial té una funció sol·licitadora d'una acció per part de Jordi Pujol contrària a la que defensa el líder de CiU:

'Pujol no fa bé negant-se a entrar en un govern de coalició amb González que permetria al catalanisme influir en la política de l'Estat'.

D'acord amb el perfil ideològic del diari, la lògica que guia la recomanació a Pujol d'entrar en un govern de coalició és que:

'En aquests temps de dura crisi econòmica cal un govern sòlid'

Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
El no de Pujol	<i>La implicació</i>	Pujol ha dit no a la proposta de González de formar un govern de coalició.	Pujol ha decidit.

El títol, com tants altres, no conté cap verb i, per tant, fins i tot per poder fer la inferència que hem exposat en la implicació, cal conèixer el text de l'editorial. De la formulació del títol no se'n pot treure gaire més. L'absència d'un qualificatiu o algun altre element indicatiu d'oposició del diari a la posició de Pujol es manté fins al tercer i darrer paràgraf.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1.] La segunda ronda de las negociaciones entre el presidente del Gobierno en funciones, Felipe González, y el president de la Generalitat, Jordi Pujol, ha sido concluyente en muchos aspectos.	<i>Idem</i>		

[1.2.] La semana pasada, Felipe González abrió el proceso negociador al lanzar su oferta a los dirigentes nacionalistas catalanes y vascos para formar un gobierno de coalición con los socialistas.	González va proposar un govern de coalició amb nacionalistes catalans i bascos.	És a Felipe González a qui li interessa el consens.	Felipe González vol pactar amb Jordi Pujol.
[1.3.] Ahora, después de dos horas de conversaciones en la Moncloa, Pujol se ha mostrado partidario de que Convergència i Unió colabore en la gobernabilidad del país, pero no a través de un pacto de gobierno o de legislatura, sino mediante acuerdos parlamentarios circunstanciales.	Pujol rebutja el govern de coalició i el pacte de legislatura. Pujol està disposat que CiU col·labori en la governabilitat del país (Espanya).	Felipe González ha hagut de parlar dues hores per convèncer a Pujol.	Pujol no es mostrava partidari de col·laborar amb González.
[1.4.] Dicho de otra manera: el presidente de la Generalitat ha rechazado la oferta concreta formulada por Felipe González para formar un gobierno de coalición con los nacionalistas catalanes.	Pujol proposa acords parlamentaris circunstancials.		

En aquest paràgraf cal destacar l'interès que posa el diari a mostrar un Felipe González disposat a convèncer els nacionalistes i, particularment, a Jordi Pujol a col·laborar en un govern de coalició. La poca disposició que mostra Pujol és argumentada quan el diari recorda que González ha hagut de fer dues rondes de converses, i que en la segona ha necessitat dues hores per treure només un compromís d'acords circunstancials. El diari, d'acord amb el quadrat ideològic, no critica la posició de Pujol obertament, però el presenta poc flexible, en l'ús de formes com "rebutja l'oferta". Això demostra que *La Vanguardia* preferia un govern de coalició, encara que, fidel a Pujol, no s'atreveixi a manifestar-ho obertament. De fet, en el següent fragment, el diari s'encarregarà de mitigar el que considera un error de Pujol, tal com correspon a les expectatives, atesa la coincidència ideològica.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] ¿Quiere esto decir que el proceso negociador se ha cerrado? No.	La negociació continua.		
[2.2.] Y por dos razones.			
[2.3.] Primero, porque así cabe deducirlo del compromiso aceptado por ambas partes de crear una comisión de trabajo entre las dos fuerzas políticas para ver los puntos de coincidencia de sus programas.	S'ha creat una comissió bilateral per estudiar punts de coincidència programàtics.		
[2.4.] Y, segundo, porque el mismo Pujol ha reiterado su disposición a contribuir a que el futuro gobierno pueda gobernar eficazmente y garantizar un grado suficiente de estabilidad en el país.	Pujol està disposat a assegurar: - governabilitat - estabilitat en el país.	Pujol no és inflexible.	Pujol pot garantir un govern estable. Pujol podria ser inflexible.
[2.5.] Pero lo que ha quedado subrayado en el encuentro de ayer es que el presidente de la Generalitat se ha declarado en contra de que las fuerzas políticas que representa entren a formar parte del gobierno de coalición propuesto por González.	Pujol està ara rotundament en contra del govern de coalició.		
[2.6.] El no, aunque se ve acompañado del "pero" de la voluntad de seguir negociando, es claro, incluso si se pretende, por parte nacionalista, aparcir la posibilidad de tal coalición hasta un próximo futuro.		Existeix la possibilitat futura que Pujol accepti entrar en un govern de coalició.	

[2.7.] Pero hay algo que sólo el tiempo podrá descifrar: si la propuesta realizada por González de crear la citada comisión de trabajo es interpretada de forma diferente por ambas partes; para el presidente del Gobierno en funciones, como una forma de allanar el camino hacia el gobierno de coalición; para Pujol, como un medio de sellar hipotéticos pactos parlamentarios circunstanciales.	Pot ser que González i Pujol donin sentits diferents a la comissió de treball. Pot ser que per González s'orienti cap el govern de coalició. Pot ser que per Pujol s'orienti cap a pactes circumstancials.		
--	---	--	--

És notòria la manca d'adjectius i d'implicacions extratextuals que es poden derivar a causa de l'escariment del text amb el que portem d'editorial. La presentació encara que especulativa de les possibles dues orientacions amb què s'aborden les converses no està carregada a favor de cap de les dues. La posició de Pujol, per exemple, podia ser presentada com a insuficient introduint un "sólo". En lloc de

"...; para Pujol, como un medio de sellar hipotéticos pactos parlamentarios circunstanciales"

podia haver escrit:

'...; para Pujol, sólo como un medio de sellar hipotéticos pactos parlamentarios circunstanciales'.

Aquesta modificació hauria estat coherent amb la posició global de l'editorial, però l'editorialista no afegeix cap modificador com l'esmentat i així, en conjunt, el segon paràgraf aconsegueix una posició del diari equidistant de les posicions respectives de Pujol i González.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[3.1.] Sea como fuere, e incluso si por un momento se deja al margen las consecuencias inmediatas de este desacuerdo, la insistencia de González en su predisposición a formar un gobierno de coalición con los nacionalistas catalanes subraya la sensación de que se puede desaprovechar una oportunidad histórica.	És pot perdre una oportunitat històrica.	Hi ha l'oportunitat històrica que es formi un govern de coalició.	González insisteix que està disposat a un govern de coalició.
[3.2.] Porque, como dice Jordi Pujol, seguirá abierta la puerta a la colaboración de los nacionalistas catalanes en la gobernabilidad de España.	<i>Idem</i>	Encara que no hi hagi govern de coalició pot haver-hi col·laboració, però no és el mateix.	
[3.3.] Y, seguramente, habrá numerosos puntos de acuerdo que la facilitaran.	<i>Idem</i>		
[3.4.] Pero el rechazo a la idea de un gobierno de coalición va más allá de la simple aritmética parlamentaria, especialmente cuando el país atraviesa por una dura crisis económica que exige la formación de un gobierno sólido, tal como aconsejan tanto personalidades del mundo financiero y económico, entre ellas el gobernador del Banco de España, Luis Ángel Rojo, como reclaman aquellos electores de CiU atraídos por la posibilidad de decidir en la política española.	<i>Les implicacions</i>	- La crisi econòmica reclama un govern sòlid, un govern de coalició. Pujol hauria d'estar a favor del govern de coalició.	Personalitats del món financer i econòmic i una part dels electors de CiU (els que volen 'decidir') reclamen un govern de coalició.
[3.5.] Pero ahora, ante la nueva situación política, la cuestión no sólo es pronunciarse sobre un gobierno de coalición, sino también sobre si acepta o no el principio de participar en el gobierno español.	<i>Idem</i>		
[3.6.] Históricamente, uno de los objetivos del catalanismo político ha sido influir, cuando se daban las circunstancias, en la política del Estado.	<i>Idem</i>		Pujol-CiU són avui el catalanisme polític.

[3.7.] Ahora, estas circunstancias parecían darse, pero se deja pasar la oportunidad.	<i>La implicació</i>	Pujol rebutja l'oportunitat històrica d'influir en la política de l'Estat i, per tant, no és coherent amb la història del catalanisme polític.	
[3.8.] No se puede poner en entredicho que la decisión se haya tomado desde la convicción de que así se defiende la postura nacionalista, pero eso sólo el tiempo lo dirá.	<i>La implicació</i>	Pujol pot estar conveçut del que fa, però s'equivoca.	

Com diu [3.1], *La Vanguardia* considera que s'ha perdut una ocasió històrica. Per matisar el que seria un atac directe a l'opció de Pujol, el diari no ho assegura, però sí que utilitza una clàusula performativa: "(Jo opino que) fa la sensació". La utilització d'un verb factic com 'desaprofitar' i tot seguit referir-s'hi amb termes com 'ocasió històrica' deixa molt clara la posició del diari.

Malgrat això, l'editorial reafirma la confiança en Pujol [3.2] moderant cada crítica [3.3.] amb matisacions i mostres de fe que apareixen just després. Observem com a [3.7.] utilitza la mateixa estratègia que a [3.1.]

El paràgraf no deixa lloc a dubtes sobre la posició del diari favorable al govern de coalició i les raons que l'impulsen a expressar-se en aquest sentit. L'exquísita amb què l'editorial presentava la posició de Pujol al titular i al segon paràgraf és mostra de la delicadesa amb què tracta a un governant a qui dóna suport però amb el qual discrepa en aquesta ocasió.

7.9. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial: "Anguita y Cataluña"

7.9.1. L'editorial

LA VANGUARDIA. MIÉRCOLES, 6 DE JULIO 1994

Anguita y Cataluña

[1]

[1.1.] El proceso de constitución del nuevo Parlamento de Andalucía ha comenzado con mal pie en lo que hace referencia al coordinador general de Izquierda Unida, Julio Anguita.

[1.2.] No es la primera vez que el ex comunista Anguita, que parece comportarse como si la toma del Palacio de Invierno fuera para mañana por la mañana, se sube por las ramas de la burguesía. [1.3.] Anguita intentó rebatir ayer las críticas que le ha formulado el PSOE por pactar con el Partido Popular la presidencia de la Cámara regional. [1.4.] Pero tuvo una salida de pata de banco. [1.5.] Según Anguita, "no pueden criticar nada los que han pactado con la peor burguesía, la catalana".

[2]

[2.1.] Anguita es un político al que no parecen dolerle prendas cuando habla. [2.2.] Está en su derecho. [2.3.] Y, además, por lo general, se explica como un libro abierto. [2.4.] Criticar a la burguesía parece lógico desde el punto de vista de un dirigente heredero de una organización política creada para combatir a la burguesía. [2.5.] Pero los tiempos han cambiado. [2.6.] Y si la burguesía sigue, lo que ha desaparecido, prácticamente borrada del mapa, ha sido la organización que pretendía eliminarla. [2.7.] ¿Ha cambiado entonces Anguita? [2.8.] Puede ser, si hemos de seguir juzgándolo por sus palabras. [2.9.] Porque, en definitiva, de sus palabras puede entenderse que su carácter antiburgués de antes se ha trocado en anticatalanismo. [2.10.] La burguesía evidentemente, no es toda Cataluña, pero es imposible entender Cataluña sin su burguesía.

[3]

[3.1.] Anguita se presenta con sus críticas al gobierno socialista como el banderín de enganche de las fuerzas progresistas. [3.2.] Sin embargo, perdió ayer una buena oportunidad de permanecer callado. [3.3.] Se proclama progresista, pero su comportamiento se compadece mal con la definición. [3.4.] Históricamente, entre la izquierda democrática española las tradiciones democráticas y federalistas siempre han facilitado el camino del entendimiento con las fuerzas nacionalistas catalanas. [3.5.] ¿Qué queda ahora para Anguita de la colaboración de sus antecesores con la Asamblea de Cataluña durante la dictadura? [3.6.] ¿O qué tiene que decir de la abundante contribución desde la burguesía catalana a las filas de la izquierda democrática? [3.7.] Con su empecinamiento en pasar factura a la burguesía Anguita parece situarse fuera del mundo actual y con su ataque furibundo a la burguesía catalana parece romper con la tradición no anticatalanista del progresismo español.

[4]

[4.1.] Si ya sabemos lo que piensa, ahora sería bueno conocer lo que opina su correligionario Rafael Ribó, máximo responsable de Iniciativa per Catalunya y, sin embargo, procedente de la burguesía catalana.

7.9.2. Les macroproposicions semàntiques

El principal objectiu de l'editorial és criticar Julio Anguita per les declaracions que esmenta el mateix text:

'Anguita no hi toca; és un anticatalanista i un polític del passat'.

El raonament pel qual el diari acusa Anguita d'anticatalanista consisteix a mantenir que:

'Atacar la burgesia catalana és atacar Catalunya'.

Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
Anguita y Cataluña	<i>Ídem</i>		Anguita té alguna relació amb Catalunya.

El títol posa de relleu que Anguita té alguna relació amb Catalunya. Després de conèixer el conjunt de l'editorial podem deduir que és una relació d'oposició en la qual Anguita és presentat com a anticatalà, cosa que encaixa amb el perfil ideològic dretà de *La Vanguardia*.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1.] El proceso de constitución del nuevo Parlamento de Andalucía ha comenzado con mal pie en lo que hace referencia al coordinador general de Izquierda Unida, Julio Anguita.	<i>Les implicacions</i>	Anguita és comporta com un comunista, desvarieja i no sap en quin temps vivim.	Anguita és excomunista.
[1.2.] No es la primera vez que el ex comunista Anguita, que parece comportarse como si la toma del Palacio de Invierno fuera para mañana por la mañana, se sube por las ramas de la burguesía.		Anguita ataca, contra la burgesia, i no és la primera vegada	

[1.3.] Anguita intentó rebatir ayer las críticas que le ha formulado el PSOE por pactar con el Partido Popular la presidencia de la Cámara regional.	<i>Idem</i>	Anguita va intentar rebatre les crítiques del PSOE, però no ho va aconseguir.	
[1.4.] Pero tuvo una salida de pata de banco.	Anguita respon a les crítiques del PSOE amb arguments fora de lloc.	Criticar el PSOE per pactar amb la burgesia catalana no és una	
[1.5.] Según Anguita, "no pueden criticar nada los que han pactado con la peor burguesía, la catalana".	Anguita manté que el PSOE ha pactat amb la burgesia catalana. Anguita manté que el pacte del PSOE amb CiU desautoritza el PSOE per criticar el pacte de IU amb el PP. Anguita manté que la burgesia catalana és la pitjor burgesia.	resposta acceptable a les crítiques del PSOE a IU-Anguita per pactar amb el PP a Andalusia. El pacte del PSOE amb CiU no el desautoritza per criticar el pacte d'IU amb el PP.	

Amb l'ànim de no fer-nos repetitius recordarem que el mateix assumpte de què s'ocupa aquest editorial ha estat tractat en un editorial d'*El Periódico* del 14.7.94 i que nosaltres hem comentat en el subcapítol 6.10. Allí ja hem explicat uns quants punts rellevants també per a l'editorial de *La Vanguardia* que ara ens ocupa:

- és inadequat qualificar Anguita d'excomunista
- l'atac d'Anguita no és interpretable com un atac ni anticatalà, ni antiscatalanista, ni contra Catalunya, sinó com un atac a la burgesia en tant que classe social.

Dit això passem a comentar alguns aspectes de l'editorial que ens ocupa.

A [1.2.] és qualifica Anguita d'excomunista i se li adjudica un comportament propi del passat quan s'afirma que 'sembla comportar-se' com si la presa del Palau d'Hivern fos a l'ordre del dia. També s'hi implica que desvarieja com assenyala l'expressió "se sube por las ramas de la burgesia" i es reforça aquesta idea a [1.4.] en dir que Anguita respon amb arguments que estan fora de lloc.

Pel que fa a [1.5.] ens hem estès en la columna dedicada als temes per fer explícites les identitats dels actors que es dedueixen de les oracions anteriors –fruit, per tant, de la progressió temàtica– i del context polític.

Quant al darrer dels temes apuntats –'Anguita manté que la burgesia catalana és la pitjor burgesia'– ja ha estat comentat com hem dit al subcapítol 6.10. I el mateix passa amb el contingut literal del que es diu a [1.5.].

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] Anguita es un político al que no parecen dolerle prendas cuando habla.	<i>Les implicacions</i>	Anguita és arrauxat.	
[2.2.] Está en su derecho.		Anguita té dret a dir el que vulgui.	
[2.3.] Y, además, por lo general, se explica como un libro abierto.		Les paraules d'Anguita no ofereixen dubtes sobre el seu significat.	
[2.4.] Criticar a la burguesía parece lógico desde el punto de vista de un dirigente heredero de una organización política creada para combatir a la burguesía.	<i>La implicació</i>	No és lògic, avui dia, criticar/combatre la burgesia.	El partit comunista va ser creat per combatre la burgesia.
[2.5.] Pero los tiempos han cambiado.			Anguita és hereu del partit comunista (PC).
[2.6.] Y si la burguesía sigue, lo que ha desaparecido, prácticamente borrada del mapa, ha sido la organización que pretendía eliminarla.	La burguesia continua existint. <i>Les implicacions</i>	El PC ha fracassat. El PC pràcticament no existeix.	
[2.7.] ¿Ha cambiado entonces Anguita?			
[2.8.] Puede ser, si hemos de seguir juzgándolo por sus palabras.	<i>Ídem</i>		

[2.9.] Porque, en definitiva, de sus palabras puede entenderse que su carácter antiburgués de antes se ha trocado en anticatalanismo.	Potser és el caràcter antiburgès que s'ha transformat en caràcter anticatalà.		Anguita era anti burgès. Anguita és anticatalà.
[2.10.] La burguesía evidentemente, no es toda Cataluña, pero es imposible entender Cataluña sin su burguesía.	<i>La implicació</i>	Atacar la burguesia catalana és atacar Catalunya.	

Com en altres paràgrafs no comentarem pas totes les inferències explicitades. Diguem que al paràgraf [2], des del començament fins a [2.6.] es diu en síntesi que és lògic que Anguita – 'hereu del PC'– critiqui la burgesia, encara que això sigui cosa pròpia del passat, en opinió del diari.

De pas, l'editorialista ha descrit el PC com una organització creada per 'combatre la burgesia', cosa que és coherent amb perfil ideològic del diari, en lloc d'haver dit que el PC va ser 'creat per alliberar el proletariat' que no seria tant congruent amb les prioritats descriptives derivades de perfil de *La Vanguardia*.

A [2.9.] modulats per un "puede entenderse que" es suggereix que com que criticar la burgesia era cosa del passat, el caràcter antiburgès d'Anguita s'ha transformat en anticatalanisme. I per justificar aquesta deducció del diari, l'editorialista al·lega a [2.10.] que Catalunya no pot ser entesa sense la seva burgesia, implicant així que atacar la burgesia catalana –cosa que fa Anguita indubtablement– comporta atacar Catalunya, perquè ja havia suggerit a l'oració anterior que les paraules d'Anguita eren anticatalanes. Diem 'eren' i no 'podien entendre's com a' perquè la modulació –especulació– afectava l'hipotètic procés de transformació del caràcter antiburgès d'Anguita en caràcter anticatalà, no a la caracterització 'anticatalana' de les declaracions efectivament fetes..

La deducció de l'editorialista és insostenible com hem vist a 6.10. i com acabem de veure en la simple exposició de la seva argumentació.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[3.1.] Anguita se presenta con sus críticas al gobierno socialista como el banderín de enganche de las fuerzas progresistas.	<i>Idem</i>		
[3.2.] Sin embargo, perdió ayer una buena oportunidad de permanecer callado.	<i>La implicació</i>	Ahir, no hauria d'haver dit el que va dir.	
[3.3.] Se proclama progresista, pero su comportamiento se compadece mal con la definición.	No es va comportar ahir com un progressista.	Criticar la burgesia catalana no és progressista. I Criticar Catalunya no és progressista.	
[3.4.] Históricamente, entre la izquierda democrática española las tradiciones democráticas y federalistas siempre han facilitado el camino del entendimiento con las fuerzas nacionalistas catalanas.	L'esquerra espanyola democràtica sempre es va entendre amb les forces nacionalistes catalanes.	No ha estat progressista dir que CiU és la pitjor de les burgesies.	
[3.5.] ¿Qué queda ahora para Anguita de la colaboración de sus antecesores con la Asamblea de Cataluña durante la dictadura?	<i>La implicació</i>	Anguita no és coherent amb el passat del seu partit.	El PCE va 'col·laborar' amb l'Assemblea de Catalunya.
[3.6.] ¿O qué tiene que decir de la abundante contribución desde la burguesía catalana a las filas de la izquierda democrática?	<i>Idem</i>	Que nombrosos fills de la burgesia catalana fossin membres d'organitzacions d'esquerrres contradiu les paraules d'Anguita.	
[3.7.] Con su empecinamiento en pasar factura a la burguesía Anguita parece situarse fuera del mundo actual y con su ataque furibundo a la burguesía catalana parece romper con la tradición no anticatalanista del progresismo español.	L'obstinació i la fúria de l'atac d'Anguita no encaixen en la tradició no anticatalanista del progressisme espanyol.	L'actuació d'Anguita és anticatalana.	Anguita està obstinat en atacar la burgesia. L'atac a la burgesia catalana és furibund.

A [3.3.] es diu que Anguita no es va comportar com un progressista. Ara bé com que el comportament d'Anguita ha estat descrit negativament –ja sigui perquè era una critica-atac a

la burgesia catalana ja sigui perquè era una crítica-atac a Catalunya– s'ha d'inferir que tots dues possibilitats són enteses com a no progressistes per part del diari.

A [3.4.] hi ha una reducció de l'objectiu atacat per Anguita. No es parla de la burgesia catalana ni de Catalunya, sinó de les forces nacionalistes catalanes, que en la progressió temàtica derivada de l'oració anterior implica que 'no ha estat progressista per part d'Anguita criticar les forces nacionalistes catalanes d'avui', que en aquest context, no són altres que CiU.

A [3.5.] es torna a efectuar un salt enrera del present cap a l'Assemblea de Catalunya. Notem que l'editorialista comet dues imprecisions importants. Primer, en venir el que es diu a [3.5.] darrera del que es diu a [3.4.] es dona per pressuposat que l'Assemblea de Catalunya era una força nacionalista i és notori que no era exactament així¹, perquè es tractava d'una plataforma de diverses organitzacions entre les quals n'hi havia de nacionalistes i n'hi havia que no ho eren.

En segon lloc, no és precís dir que el PC col·laborava amb l'Assemblea de Catalunya, quan el PSUC –entès fins i tot com una organització diferenciada del PCE, però equivalent al PCE a Catalunya– n'era membre principal –per no dir el principal– de l'Assemblea de Catalunya.

Certament, en el si de l'Assemblea de Catalunya i fora d'ella, el PSUC i el PCE van col·laborar amb les forces nacionalistes catalanes. Però no és això el que diu l'editorial. Pot ser

¹ Ysàs (1994, 87):

"Incluso dejando aparte la naturaleza y la composición de la Asamblea de Catalunya, hay que resaltar que su discurso político no puede interpretarse, en rigor, como expresión de una ideología nacionalista; sus propuestas eran la manifestación de un movimiento democrático que consideraba el autogobierno de Cataluña una pieza esencial de la recuperación de las libertades negadas por la dictadura franquista. Efectivamente en su seno había partidos nacionalistas, aunque minoritarios; además algunos sectores nacionalistas mantuvieron siempre un notable recelo hacia la Asamblea de Catalunya. Jaume Lorés ha contrapuesto el proyecto de la Asamblea de Catalunya con el posterior nacionalismo de Convergència Democràtica de Catalunya:

«El nacionalisme definit per l'Assemblea era ple de contingut, extret de l'anàlisi de la realitat social i històrica de Catalunya, que el vinculaven fortament al progressisme social i que feien de les forces socialistes i comunistes necessaris –però no exclusius– protagonistes de la futura reconstrucció nacional. Al contrari, la Catalunya pujolista, muntada a corre-cuita sobre les possibles motivacions sentimentals dels electors i la retòrica pratiana, esdevenia una realitat metafísica, colorejada l'any 1977 per gotes de socialdemocràcia, però sense continguts concrets, més enllà del bé i del mal, de la crítica i de la justificació, viables sobretot a nivell de voluntarisme i emotivitat». (LORÉS, Jaume, *La transició a Catalunya (1977-1984)*. Barcelona, 1985, pp. 29-30.)

que es tracti d'una desafortunada redacció, però dir això és purament especulatiu i no altera per a res la comprovació que el diari formula oracions en la línia del seu quadrat ideològic.

D'altra banda, del text de l'editorial, se'n dedueix que utilitza el terme 'forces nacionalistes catalanes' per referir-se a CiU, la qual cosa ja hem explicat més amunt que exclou altres forces nacionalistes no necessàriament representatives de la burgesia catalana.

És curiosa la concepció patrimonialista del diari que s'expressa a [3.6.], la qual es demostra amb el fet de recórrer a aquest argument com a contraargument de la crítica d'Anguita.

A [3.7.] el retret a Anguita per les seves declaracions es manifesta amb claredat. Queda per remarcar, però, la combinació de dues idees diferents –si som rigorosos– 'anticatalanista' i 'anticatalà' que s'usen pràcticament com a sinònims. Així, com diu [3.7.], que Anguita va fer un 'atac furibund a la burgesia catalana' pot implicar –si seguïssim el raonament del diari– un atac anticatalà, però no necessàriament 'anticatalanista' –entre altres raons, perquè sectors significatius de la burgesia catalana no tenen perquè ser 'catalanistes'–. I justament el diari, per molt que moduli a [3.7.] amb un "parece romper" implica que l'atac d'Anguita és anticatalanista. Recordem:

[3.7.] Con su empeñamiento en pasar factura a la burguesía Anguita parece situarse fuera del mundo actual y con su ataque furibundo a la burguesía catalana parece romper con la tradición no anticatalanista del progresismo español.

Per tant, l'editorialista fa un raonament injustificat.

4t paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[4.1.] Si ya sabemos lo que piensa, ahora sería bueno conocer lo que opina su correligionario Rafael Ribó, máximo responsable de Iniciativa per Catalunya y, sin embargo, procedente de la burguesía catalana.	<i>La implicació</i>	Ribó hauria de desqualificar Anguita. Ribó és un exemple de polític d'esquerra fill de la burgesia catalana.	

La concepció patrimonialista acaba per generar una demanada a Ribó que acabaria per desqualificar Anguita, que és l'objectiu central de l'editorial.

L'objectiu, doncs, de l'editorial és posar en evidència Julio Anguita en tant que antiburgès, i segons el diari, anticatalà. L'argumentació que presenta revela que per a *La Vanguardia* la seva raó de ser catalanista ho és en tant que defensa els interessos de la classe social i política de la burgesia catalana.

7.10. Anàlisi de nivell 2 de l'editorial: "La lengua absuelta"

7.10.1. L'editorial

LA VANGUARDIA. SÁBADO, 24 DE DICIEMBRE 1994

La lengua absuelta

[1]

[1.1.] Finalmente, a pocas horas de la Navidad, el Tribunal Constitucional ha emitido su fallo sobre la Llei de Normalització Lingüística que se viene aplicando en Cataluña desde 1983. [1.2.] En los últimos tiempos, y coincidiendo con una intensa campaña de prensa sobre una supuesta marginación de la lengua castellana en Cataluña, el Tribunal Supremo decidió atender el recurso del abogado Esteban Gómez Rovira. [1.3.] Ese recurso se concretaba en el decreto de inmersión lingüística en las escuelas catalanas y el hecho de haber sido aceptado por el Supremo provocó una justificada inquietud general. [1.4.] La lengua propia de Cataluña ha sido siempre un tema fundamental, inseparable de la recuperación de las libertades. [1.5.] La permeabilidad de la sociedad catalana ha hecho posible una integración lingüística espontánea y natural que en ningún momento ha desembocado en ningún tipo de conflicto. [1.6.] La Llei de Normalització Lingüística ha sido importante para que la lengua catalana pudiera remontar el estado de postración pública tras el régimen franquista, pero en ningún caso ese remonte ha ido en menoscabo de la lengua castellana. [1.7.] Hace poco una encuesta realizada por la Inspecció d'Ensenyament daba como resultado que los alumnos de las escuelas de Cataluña al finalizar la etapa de EGB muestran mayor conocimiento de la lengua castellana que de la catalana. [1.8.] No en vano la mayoría de los medios de comunicación o de producción cinematográfica y de difusión editorial siguen siendo hegemónicos en la lengua de Cervantes.

[2]

[2.1.] Pero el avance que ha significado esa ley podía quedar truncado en el caso de que el alto tribunal hiciera suyas las reservas del Supremo. [2.2.] No ha sido así. [2.3.] Es más: el Tribunal Constitucional no sólo refuerza la corrección de la ley sino que recuerda que "este modelo de conjunción lingüística es constitucionalmente legítimo en cuanto responde a un propósito de integración y cohesión social en la comunidad autónoma, cualquiera que sea la lengua habitual de cada ciudadano". [2.4.] El Tribunal considera asimismo que es la lengua catalana "el centro de gravedad de este modelo de bilingüismo" e insiste en las necesarias garantías para que el castellano no quede excluido como lengua docente "de forma que quede garantizado su uso y conocimiento".

[3]

[3.1.] Con este fallo el Tribunal Constitucional sanciona definitivamente una ley cuyo espíritu ya venía siendo practicado por los ciudadanos de hoy y los del futuro. [3.2.] Sería bueno que la comprensión demostrada por los magistrados del TC hacia la ley no hiciera olvidar al Govern de la Generalitat la necesidad de prevenir los eventuales abusos que se pudieran cometer en la aplicación de los reglamentos. [3.3.] El consenso que permitió alumbrar la ley hace once años debe continuar, manteniéndose con la misma serenidad de la que hoy Cataluña se puede jactar por encima de interesadas invenciones de conflictos

inexistentes. [3.4.] En 1983 la ley pretendía que el catalán saliera de su desamparo y se normalizara. [3.5.] Ahora, por fin, esa normalización puede continuar avanzando de forma automática, a favor de la convivencia de todos los ciudadanos y, por supuesto, cuidando de no ir en contra de los derechos de nadie.

7.10.2. Les macroproposicions semàntiques

La sentència del Tribunal Constitucional responia als dubtes plantejats pel Tribunal Suprem sobre la Llei de Normalització arran d'un recurs de Gómez Rovira sobre el Decret d'Immersió Lingüística que desenvolupa l'esmentada Llei. És per aquest motiu que la sentència del Constitucional té dues vessants, de les qual el diari pensa que:

'El Tribunal Constitucional està encertat en la sentència a favor de la Llei de Normalització i del Decret d'Immersió Lingüística'

La sentència del Tribunal Constitucional rebutjava, doncs, un recurs que es basava en una pretesa marginació del castellà, que el diari també nega. Sobre aquesta base es construeix la proposició que dóna coherència global a l'editorial:

'No hi ha marginació del castellà i el govern de la Generalitat ha d'evitar que n'hi hagi'

7.10.3. Temes, implicacions i pressuposicions

Títol	Temes	Implicacions	Pressuposicions
La lengua absuelta	<i>La implicació</i>	La sentència del Tribunal Constitucional és absolutòria per la Llei de Normalització i el Decret d'Immersió Lingüística.	La llengua estava acusada.

La presència de l'adjectiu 'absolta' permet inferir la implicació amb l'ajuda del coneixement del text de l'editorial. Noti's que l'absolució de l'acusació de presumpta inconstitucionalitat és per a la Llei i el Decret d'Immersió Lingüística, no per a la llengua. En el títol, es fa, doncs, una substitució de la Llei i el Decret per 'la llengua'; una metàfora que té com a efecte secundari la personalització de la llengua.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [1]

1r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[1.1.] Finalmente, a pocas horas de la Navidad, el Tribunal Constitucional ha emitido su fallo sobre la Llei de Normalització Lingüística que se viene aplicando en Cataluña desde 1983.	<i>La implicació</i>	La sentència del Tribunal Constitucional sobre la Llei de Normalització Lingüística s'ha fet esperar: hi havia molta inquietud.	
[1.2.] En los últimos tiempos, y coincidiendo con una intensa campaña de prensa sobre una supuesta marginación de la lengua castellana en Cataluña, el Tribunal Supremo decidió atender el recurso del abogado Esteban Gómez Rovira.	Hi ha hagut una campanya de premsa que parlava de marginació del castellà a Catalunya. El Suprem va atendre un recurs d'Esteban Gómez Rovira.	No hi ha marginació del castellà a Catalunya.	
[1.3.] Ese recurso se concretaba en el decreto de inmersión lingüística en las escuelas catalanas y el hecho de haber sido aceptado por el Supremo provocó una justificada inquietud general.	El recurs de Gómez Rovira era contra el Decret d'Immersió Lingüística a les escoles. El Suprem va acceptar el recurs. L'acceptació del recurs va causar inquietud.	El recurs posava en perill la immersió lingüística escolar.	
[1.4.] La lengua propia de Cataluña ha sido siempre un tema fundamental, inseparable de la recuperación de las libertades.	El que passa amb el català va lligat a la recuperació de les llibertats.	La recuperació del català s'entén com a part de la recuperació de les llibertats.	
[1.5.] La permeabilidad de la sociedad catalana ha hecho posible una integración lingüística espontánea y natural que en ningún momento ha desembocado en ningún tipo de conflicto.	<i>Les pressuposicions</i>		La societat catalana és permeable. Mai hi ha hagut conflicte per causes lingüístiques. Els immigrants s'han integrat lingüísticament de forma espontània i natural.

[1.6.] La Llei de Normalització Lingüística ha sido importante para que la lengua catalana pudiera remontar el estado de postración pública tras el régimen franquista, pero en ningún caso ese remonte ha ido en menoscabo de la lengua castellana.	La Llei de Normalització Lingüística ha tret el català de l'estat de prostració en què es trobava. La remuntada del català no ha estat en detriment del castellà.		El franquisme va deixar el català en un estat de prostració pública.
[1.7.] Hace poco una encuesta realizada por la Inspección d'Ensenyament daba como resultado que los alumnos de las escuelas de Cataluña al finalizar la etapa de EGB muestran mayor conocimiento de la lengua castellana que de la catalana.	Al finalitzar l'EGB, els alumnes coneixen millor el castellà que el català.		
[1.8.] No en vano la mayoría de los medios de comunicación o de producción cinematográfica y de difusión editorial siguen siendo hegemónicos en la lengua de Cervantes.	Els mitjans de comunicació, els cinemes i els llibres usen majoritàriament el castellà. Els alumnes coneixen millor el castellà perquè l'entorn lingüístic és majoritàriament en castellà.		

L'adverbi 'finalment' amb què comença el primer paràgraf permet inferir ja la inquietud que esmenta el diari després a [1.3.], l'oració on és relaciona la inquietud amb el temor a veure declarat inconstitucional el decret d'immersió.

A [1.2.] el diari insinua que no hi ha marginació del castellà a Catalunya mitjançant l'adjectiu 'suposada', però ho podem inferir ja aquí perquè l'editorialista nega la marginació unes línies més avall.

A [1.5.] es pressuposa que la societat catalana és permeable i aquest factor –segons el diari– hauria permès 'una integració lingüística espontània i natural', amb la qual cosa es pressuposa que hi ha hagut una tal integració, dels immigrants; clar, no pot ser de ningú altre.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [2]

2n paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[2.1.] Pero el avance que ha significado esa ley podía quedar truncado en el caso de que el alto tribunal hiciera suyas las reservas del Supremo.	<i>Ídem</i>		
[2.2.] No ha sido así.	El Tribunal Constitucional no assumeix les reserves del Suprem.		
[2.3.] Es más: el Tribunal Constitucional no sólo refuerza la corrección de la ley sino que recuerda que "este modelo de conjunción lingüística es constitucionalmente legítimo en cuanto responde a un propósito de integración y cohesión social en la comunidad autónoma, cualquiera que sea la lengua habitual de cada ciudadano".	El Trbunal Constitucional troba que la immersió és legítima perquè integra els immigrants i cohesiona la societat catalana.		La immersió integra els immigrants sigui quina sigui la seva llengua habitual i cohesiona la societat.
[2.4.] El Tribunal considera asimismo que es la lengua catalana "el centro de gravedad de este modelo de bilingüismo" e insiste en las necesarias garantías para que el castellano no quede excluido como lengua docente "de forma que quede garantizado su uso y conocimiento".	El Tribunal Constitucional troba bé que el català sigui llengua vehicular del model bilingüista. El Tribunal Constitucional demana garanties que no s'exclougui la possibilitat que el castellà sigui llengua docent, que se'n garanteixi l'ús i el coneixement.		

En el segon paràgraf bàsicament cita fragments de la sentència. Cal destacar que a [2.3.] i a [2.4.] el diari es manifesta a favor de la immersió, del 'model bilingüista' i de les garanties perquè el castellà s'usi i es conegui.

Temes, implicacions i pressuposicions al paràgraf [3]

3r paràgraf	Temes	Implicacions	Pressuposicions
[3.1.] Con este fallo el Tribunal Constitucional sanciona definitivamente una ley cuyo espíritu ya venía siendo practicado por los ciudadanos de hoy y los del futuro.	El Tribunal Constitucional falla a favor de la Llei. <i>La implicació</i>	La Llei ja s'aplica amb les garanties que demana el Tribunal per part del mestres i dels alumnes.	
[3.2.] Sería bueno que la comprensión demostrada por los magistrados del TC hacia la ley no hiciera olvidar al Govern de la Generalitat la necesidad de prevenir los eventuales abusos que se pudieran cometer en la aplicación de los reglamentos.	El govern de la Generalitat ha de prevenir possibles abusos.	Hi ha la possibilitat d'una aplicació abusiva discriminatòria dels castellanoparlants.	
[3.3.] El consenso que permitió alumbrar la ley hace once años debe continuar, manteniéndose con la misma serenidad de la que hoy Cataluña se puede jactar por encima de interesadas invenciones de conflictos inexistentes.	El consens amb què es va aprovar la llei s'ha de mantenir.	Si hi apareix algun conflicte s'ha de reaccionar amb serenitat. Catalunya és manté serena.	Gómez Rovira s'ha inventat un conflicte on no n'hi havia.
[3.4.] En 1983 la ley pretendía que el catalán saliera de su desamparo y se normalizara.	La Llei perseguia la normalització del català		
[3.5.] Ahora, por fin, esa normalización puede continuar avanzando de forma automática, a favor de la convivencia de todos los ciudadanos y, por supuesto, cuidando de no ir en contra de los derechos de nadie.	La normalització pot continuar. La normalització afavoreix la convivència dels ciutadans. La normalització no ha de vulnerar els drets dels castellanoparlants.	La normalització podria anar en contra dels drets dels castellanoparlants o d'alguns castellanoparlants.	

La comunió del diari amb el fallo del Tribunal Constitucional és tal que fins i tot li fa dir que 'els ciutadans del futur' ja han estat practicant l'esperit de la Llei de Normalització. Vegi's si no [3.1.].

El tema central del tercer paràgraf, però, és a [3.2.]. El diari demana que el govern de la Generalitat previngui 'eventuals abusos' i com que ho presenta com a contraprestació de l'atenció que el Tribunal Constitucional ha dedicat a la llei favorable al català, queda clar que

la demanada al govern va en el sentit d'evitar abusos discriminatoris per al castellà, és a dir, superant la metàfora substitutiva que posa la llengua en el lloc de qui la parla, per als castellanoparlants.

A [3.3.] el diari es mostra partidari del consens en matèria lingüística i pressuposa que Gómez Rovira s'inventa conflictes on no n'hi ha. Noti's que no nega que n'existeixin.

De [3.5.] s'infereix que l'editorialista entén que el català encara no està normalitzat i com a final d'editorial recorda que la normalització no ha de vulnerar els drets de ningú, però aquesta generalització amaga l'eventual víctima descrita indirectament a l'editorial: els castellanoparlants o una part dels castellanoparlants.

Els trets més destacables són la comunió del diari amb la sentència del Tribunal Constitucional, l'acord consegüent amb la política lingüística en presència, la idealització de la integració dels immigrants i l'avís que la normalització no es dirigeixi contra els castellanoparlants.

7.11. MAPA IDEOLÒGIC NACIONALITARI DE *LA VANGUARDIA*

Aquest apartat tractarà de cobrir l'objectiu 3 respecte *La Vanguardia*, és a dir, de reunir les proposicions explícites i les implícites on s'hi manifesta la matriu nacionalitària. Un cop analitzats els editorials de la mostra de nivell 2, estem en condicions de procedir a sintetitzar-ne els elements que ja havíem trobat en el perfil ideològico-polític i a contrastar-los amb els que hem posat de manifest en aquest segon nivell d'anàlisi i en un de tercer.

En aquesta exposició seguirem l'ordre previst en la descripció de l'objectiu 3.

Caracterització del nacionalisme i els moviments nacionalistes

En els editorials analitzats no s'han registrat teoritzacions generalitzants sobre el nacionalisme que mereixin una atenció especial. No hi ha lloances generals, ni demonitzacions generals. Amb un to de naturalitat, *La Vanguardia* parla de l'existència del nacionalisme català indirectament, per exemple quan assenyala que la comparació de Catalunya amb Lituània o amb Eslovènia que va fer Pujol consistia tan sols a dir que tots tres pobles tenen dret a defensar la seva llibertat i la seva identitat (5.9.91).

Aquesta naturalitat s'expressa repetidament, ara sí, en relació amb el nacionalisme de CiU (i també del PNB). Les lloances a la moderació d'aquests partits (Convergència i Unió) i a l'opció que han pres a favor de la unitat d'Espanya són abundants, com es pot comprovar en el quadre del darrer epígraf d'aquest subcapítol i en el perfil (7.1.) que encapçala el capítol sencer.

El diari comparteix amb Jordi Pujol un conjunt substancial de creences sobre Catalunya. Aquesta afirmació es pot comprovar, per exemple, en els continguts dels editorials circumstancials que han estat escrits amb motiu dels discursos del polític:

- "Catalunya" crea una societat civil modèlica. (31.5.84)
- La societat catalana té capacitat de convivència i sentit de la responsabilitat (22.11.86)
- La força dels catalans està en: 1) la cohesió social; 2) la vocació per la feina, i 3) la voluntat de ser. 1, 2 i 3 són valors catalans. Dels tres valors el més important és 'la voluntat de ser'. (5.9.91)

Però no totes. No afirma, per exemple, que Catalunya sigui una nació. Queda comprovat, doncs, que les lloances del diari es projecten, almenys, sobre una part de l'ideari nacionalista de CiU i, sobretot, sobre la figura de Pujol:

- El cas Banca Catalana era un cas polític, indestriable del caràcter nacionalista de l'entitat i del càrrec de president de la Generalitat del principal inculpat. (22.11.86)
La majoria de la societat catalana estava convençuda de la innocència de Pujol. (22.11.86)
- L'honor de Jordi Pujol sempre ha quedat clar. I ara, oficialment clar amb l'exculpació. (22.11.86)
- Pujol fa bé de recordar que Catalunya vol consolidar l'autogovern en el marc d'una Espanya solidària i democràtica. (5.9.91)
- CiU es presenta com a 'força serena' de Catalunya. El partit de Pujol continua les antigues línies de la Lliga i d'Esquerra. (5.9.91)
- Pujol-CiU són avui el catalanisme polític. (25-6-93)

Però, com ja insinuen aquestes cites, hi ha un remarcable èmfasi en l'articulació de Catalunya amb Espanya, com és patent arran de les dificultats per establir el govern de Felipe González en 1993:

- [3.6.] "Históricamente, uno de los objetivos del catalanismo político ha sido influir, cuando se daban las circunstancias, en la política del Estado." (25-6-93)
- Pujol rebutja (i s'equivoca) l'oportunitat històrica d'influir en la política de l'Estat i, per tant, no és coherent amb la història del catalanisme polític. (25-6-93)

L'objectiu permanent de l'estabilitat social i política –vist en el perfil–, que guia les preses de posició estratègiques i conjunturals del diari, encaixa amb les crítiques que en algun moment pugui fer a Pujol, i encaixa també amb les crítiques a les resistències de CiU a participar en el govern de l'Estat, o a les que projecta sobre els sectors independentistes que hi pugui haver dins de CiU (o dins del PSC). (5.9.91).

També cal afegir que en consonància amb la línia conservadora, el diari és un ferm defensor de la imatge de la burgesia catalana, del seu present i del seu passat, com es palesa en l'editorial en què retrata Julio Anguita com a polític anticatalà.

En els editorials estudiats, pel que afecta als corrents explícitament independentistes del moviment nacionalista, són valorats negativament, tot i que són actors poc presents al diari. Quan *La Vanguardia* hi fa algun esment, es tracta d'una referència valorativa, com per

exemple, anomenant-los 'elements desintegradors', que han estat compensats gràcies a la 'voluntat d'integració de Catalunya a Espanya' (23.4.88). Un altre exemple, en aquest cas més revelador, és la qualificació d'integristes que mereixen els autors de l'editorial del *Full diocesà* de Vic, Tarragona i Solsona (7.9.91).

I pel que fa a corrents nacionalistes d'esquerra –que eventualment poden incloure independentistes– queden en la foscor, perquè com en el cas dels altres dos diaris anteriors, la denominació de nacionalistes és pràcticament exclusiva per al nacionalisme de CiU.

Quant a referències al nacionalisme espanyol, hem registrat poques incidències. El diari es refereix als 'alarmistes madrilenys' amb motiu de la polèmica *lituana* i acusa Anguita de ser anticatalanista, però no en un sentit espanyolista.

L'articulació de les relacions Catalunya-Espanya, l'Estat de les autonomies i el seu futur

En l'epígraf que acabem de deixar, han aparegut alguns elements significatius de la visió de *La Vanguardia* sobre l'articulació de Catalunya i Espanya. Hi afegirem alguns elements més de forma breu.

Com ja hem avançat en el perfil ideològico-polític, tant els editorials sobre el Mil·lenari, com aquells en què el diari comenta línies d'actuació del govern de la Generalitat, o les polèmiques sobre el dret d'autodeterminació, deixen diàfanament clar que *La Vanguardia* aposta per l'Estat de les autonomies –almenys des del rebuig a la LOAPA és evident (14.3.82 i 11.8.83). No ho fa d'una forma 'erròniament' igualitària, en consonància amb les particularitats que el diari reconeix a Catalunya (11.8.83 i 31.5.84). Per fonamentar que aquesta era una base mínima a tenir en compte, explica que 'Convergència i el PNB (i aquells a qui no els semblava bé aquest concepte de l'Estat de les autonomies) van acceptar el model de l'Estat de les autonomies per no posar en perill la normalització democràtica.' (11.8.1983).

Ara bé, de la unitat d'Espanya –la qual entén que havia començat feia cinc cents anys (7.9.91)– n'és tan ferma partidària que una de les lloances a l'elecció de Jordi Pujol (31.5.84)

es deriva de considerar-lo la persona més adequada per dirigir l'encaix de Catalunya a Espanya.

La qüestió de la llengua

En el perfil de *La Vanguardia* ja dèiem que en 1981, arran de la publicació del Manifiesto dels 2300, el diari nega que hi hagi cap mena de discriminació dels castellanoparlants (14.3.81) i manté la mateixa estimació tretze anys després, amb motiu de la sentència del Tribunal Constitucional (24.12.94) favorable a l'escolarització en llengua catalana. Considera que el Tribunal Constitucional està encertat en emetre una sentència favorable a la immersió, i en aquesta mesura es pot afirmar que pren posició a favor del català.

El diari també diu que no hi ha marginació del castellà i que s'ha d'evitar que n'hi hagi. Reclama que si el català avança no ho faci a costa del castellà, perquè la política de protecció de les edicions i les activitats culturals en català no ha d'arribar a perjudicar les expressions de "vida catalana en castellà, des de les indústries editorials als mateixos mitjans de comunicació sotmesos a una economia de mercat". (9.4.83)

La Vanguardia afirma (24.12.94) que la societat catalana és permeable lingüísticament, mai no hi ha hagut conflictes per causes lingüístiques, ja que els immigrants s'han integrat lingüísticament de forma espontània i natural. El desembre de 1994 manté que la remuntada del català no ha estat en detriment del castellà. Troba com a explicació del fet que els alumnes coneixen millor el castellà que el català, que hi hagi un entorn lingüístic majoritàriament en castellà, particularment pel que fa als mitjans de comunicació, els cinemes i els llibres.

El diari insisteix, en una orientació mimètica a la sentència del Tribunal Constitucional, que el govern de la Generalitat ha de prevenir possibles abusos en l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística, assegurant-se que no s'exclou la possibilitat que el castellà sigui llengua docent i, doncs, que queda garantit el seu coneixement. En la mateixa orientació, el diari troba bé aquest model bilingüista, a partir del qual s'estableix la normalització, que afavoreix la convivència sense vulnerar els drets dels castellanoparlants.

L'autodeterminació com a exercici específic d'un dret polític està fora de lloc per a *La Vanguardia*. Les raons acumulades per a aquesta posició es troben en l'anàlisi de nivell 3 de l'editorial del 7.9.91:

'Fa cinc cents anys que va començar la unitat d'Espanya. L'autodeterminació es va exercir en refrendar la Constitució, l'Estatut d'autonomia i amb la incorporació a la Comunitat Europea.'

Dins de l'especificitat que el diari reconeix a Catalunya, l'evocació dels símbols, en els casos estudiats, sovint remet a un marc més ampli, ja sigui Espanya, Europa o la Mediterrània. Arran de la celebració del Mil·lenari, per exemple, en surt ressaltada la figura del rei com a cap de l'Estat. El caràcter marcadament monàrquic del que hem parlat en el perfil, simbolitza entre altres coses la unitat d'Espanya.

Les diverses commemoracions i esdeveniments que van tenir lloc el 1992 (Jocs Olímpics, Cinquè Centenari del descobriment d'Amèrica, etc. s'havien d'articular, per a *La Vanguardia*, de forma que reforcessin la unitat d'Espanya, en tant que constituïrien símbols comuns (23.4.88).

La recuperació de la llengua, el vector d'etnicitat cultural més carregat de valor, es veu supeditada en el discurs ideològic de *La Vanguardia* al marc polític de la nació espanyola.

Com a símbols –tret del caràcter simbòlic de les institucions de govern catalanes o de la mateixa denominació del país–, el diari parla de Montserrat, –vegi's el perfil– com a icona de la fe cristiana a Catalunya, i del Barça. En cap cas, els adjudica un significat nacional. El diari eludeix aquest terreny, com coherentment també ha evitat prendre posició sobre si Catalunya és una nació, tot i no manifestar-s'hi tampoc explícitament en contra. De fet, així no xocarà políticament amb Jordi Pujol –a qui dona suport gairebé sempre– quan eludeix pronunciar-se en contra de la consideració de Catalunya com a nació. Per a *La Vanguardia*, el text vigent és la Constitució i el seu article 2 diu que la nació és Espanya.

En síntesi, es pot afirmar que els trets específics de Catalunya –la llengua, la història, l'economia i els símbols, tret d'algunes excepcions–, per al diari, formen part del desenvolupament d'una societat que ha de trobar el seu sentit en la integració dins d'Espanya, un entitat que sí que és titular de drets polítics de sobirania. Per tant, des de la perspectiva nacionalitària, *La Vanguardia* participa en el procés de construcció nacional d'Espanya i parcialment en el procés de recuperació col·lectiva d'una Catalunya-regió, com es pot constatar en la lectura de les proposicions que segueixen.

Proposicions extretes de les anàlisis de nivell 2

Nacionalisme	5.9.91 El diari, com Pujol, assumeix que: Catalunya, Lituània, Eslovènia, tots els pobles tenen dret a defensar la seva llibertat i la seva identitat.				
Nacionalisme- CiU- (I)	11.8.83 Els partits nacionalistes (CiU i PNB) han actuat prudentment contra la LOAPA.	31.5.84 Pujol és la persona més adequada per dirigir Catalunya i el seu encaix dins d'Espanya'. Pujol és sensat, perquè busca el consens.	31.5.84 El president té com a objectiu contribuir a desplegar totes les capacitats del país [Catalunya].	31.5.84 Les dues legislatures de Pujol tenen contingut històric.	22.11.86 La decisió de l'Audiència Territorial de Catalunya de no processar Jordi Pujol pel cas Banca Catalana és justa i conciliadora.

Nacionalisme- CiU (II)	22.11.86 L'honor de Jordi Pujol sempre ha quedat clar. I ara, oficialment clar amb l'exculpació per la querella pel cas Banca Catalana.	22.11.86 El cas Banca Catalana era un cas polític, indestructible del caràcter nacionalista de l'entitat i del càrrec de president de la Generalitat del principal inculpat. La majoria de la societat catalana estava convençuda de la innocència de Pujol. La societat catalana era conscient de la doble dimensió política del cas.	22.11.86 El tribunal havia de ser realista (cas Banca Catalana). Ser realista implica tenir en compte la doble dimensió política del cas, en particular que Pujol fos president hauria comportat el factor humiliant. I ser realista implica també tenir en compte el greuge comparatiu en relació amb altres crisis bancàries. L'absurditat procediria del greuge comparatiu que comporta que altres casos de crisis bancàries similars no hagin estat jutjats.	22.11.86 Pujol està encertat en la crida a l'equilibri, la serenitat i a demanar que mirem cap al futur.	5.9.91 Pujol fa bé de recordar que Catalunya vol consolidar l'autogovern en el marc d'una Espanya solidària i democràtica. L'alarma per la comparació de Catalunya amb Lituània que va fer Pujol era injustificada.
-----------------------------------	---	--	--	--	--

Nacionalisme-CiU- (III)	5.9.91 Pujol parla en nom de Catalunya o de la majoria dels catalans. Pujol recorda a qui ho nega que ell no està a favor de la independència i sí de l'autonomia.	5.9.91 Pujol no diu que Catalunya hagi de ser independent com ho són Lituània i Eslovènia. (aquesta és l'extrapolació).	5.9.91 Pujol se sent fort políticament i s'ofereix al govern central per col·laborar en la consolidació d'Espanya.	5.9.91 CiU es presenta com a 'força serena' de Catalunya. El partit de Pujol continua les antigues línies de la Lliga i d'Esquerra. És mostra de serenitat l'aposta de Pujol per l'articulació amb Espanya.	25-6-93 [3.6.] "Históricamente, uno de los objetivos del catalanismo político ha sido influir, cuando se daban las circunstancias, en la política del Estado." Pujol-CiU són avui el catalanisme polític. Pujol rebutja (i s'equivoca) l'oportunitat històrica d'influir en la política de l'Estat i, per tant, no és coherent amb la història del catalanisme polític.
Llengua (I)	23.4.88 La societat catalana és complexa i integrada (en relació amb l'ús del català i el castellà).	24.12.94 'El Tribunal Constitucional està encertat en la sentència a favor de la Llei de Normalització i del Decret d'Immersió Lingüística.	24.12.94 No hi ha marginació del castellà i el govern de la Generalitat ha d'evitar que n'hi hagi.	24.12.94 La recuperació del català s'entén com a part de la recuperació de les llibertats.	24.12.94 La societat catalana és permeable. Mai no hi ha hagut conflicte per causes lingüístiques. Els immigrants s'han integrat lingüísticament de forma espontània i natural.

Llengua (II)	24.12.94 La Llei de Normalització Lingüística ha tret el català de l'estat de prostració en què es trobava. La remuntada del català no ha estat en detriment del castellà.	24.12.94 Al finalitzar l'EGB, els alumnes coneixen millor el castellà que el català. Els mitjans de comunicació, els cinemes i els llibres usen sobretot el castellà. Els alumnes coneixen millor el castellà, perquè l'entorn lingüístic és majoritàriament en castellà.	24.12.94 La immersió integra els immigrants, sigui quina sigui la seva llengua habitual, i cohesiona la societat.	24.12.94 El Tribunal Constitucional troba bé que el català sigui llengua vehicular del model bilingüista. El Tribunal Constitucional demana garanties que no s'exclouï la possibilitat que el castellà sigui llengua docent, que se'n garanteixi l'ús i el coneixement.	24.12.94 El govern de la Generalitat ha de prevenir possibles abusos. Hi ha la possibilitat d'una aplicació abusiva discriminatòria dels castellanoparlants.
Llengua (III)	24.12.94 El consens amb què es va aprovar la Llei s'ha de mantenir. Si apareix algun conflicte s'ha de reaccionar amb serenitat. Catalunya es manté serena. Gómez Rovira s'ha inventat un conflicte on no n'hi havia.	24.12.94 La normalització afavoreix la convivència dels ciutadans. La normalització no ha de vulnerar els drets dels castellanoparlants. La normalització podria anar en contra dels drets dels castellanoparlants o d'alguns castellanoparlants.			

Catalunya – (I)	31.5.84 "Catalunya" crea una societat civil modèlica.	31.5.84 La societat civil catalana es caracteritza per la complexitat, la tolerància, l'equilibri i l'operativitat.	22.11.86 La societat ha contribuït a neutralitzar els intents de desestabilitzar el país (la querella de Banca Catalana). La societat catalana té capacitat de convivència i sentit de la responsabilitat.	5.9.91 Existeix una voluntat de Catalunya (i la interpreta Pujol).	5.9.91 La força dels catalans està en: 1- la cohesió social. 2- la vocació per la feina. 3- la voluntat de ser. 1, 2 i 3 són valors catalans. Dels tres valors, el més important és 'la voluntat de ser'.
Catalunya- (II)	5.9.91 'La voluntat de ser' majoritària entre la població i de l'electorat català aposta per l'Estatut i la Constitució, o sigui, no és independentista.	6.7.94 Atacar la burgesia catalana és atacar Catalunya (arran de les declaracions de Julio Anguita).	6.7.94 Criticar la burgesia catalana no és progressista, i criticar Catalunya no és progressista.	6.7.94 No ha estat progressista dir que CiU és la pitjor de les burgesies. Que nombrosos fills de la burgesia catalana fossin membres d'organitzacions d'esquerres contradiu les paraules d'Anguita.	
Catalunya i Espanya (I)	11.8.83 La LOAPA era producte del 23-F (una concessió als colpistes) i un intent de fer marxa enrera en l'Estat de les autonomies cap a una mera descentralització.	11.8.83 L'Estat de les autonomies va ser creat per neutralitzar la devolució dels Estatuts basc i català. L'aprovació de la LOAPA al Parlament espanyol és producte d'una inacabable incomprensió del problema de Catalunya.	11.8.83 L'Estat de les autonomies està exposat al fracàs si s'aplica erròniament de forma igualitària. L'Estat de les autonomies s'ha d'aplicar tenint en compte que hi ha comunitats que tenen una història particular (Catalunya i el País Basc, sobretot).	11.8.83 Convergència i PNB (i aquells a qui no els semblava bé aquest concepte de l'Estat de les autonomies) van deixar passar l'Estat de les autonomies per no posar en perill la normalització democràtica.	31.5.84 L'autonomia catalana ha de ser específica, no té perquè ser com la de la majoria de les altres autonomies.

Catalunya i Espanya (II)	31.5.84 Catalunya ha d'escollir les persones adequades per a augmentar la participació en el quefer d'Espanya.	22.11.86 L'administració autonòmica ha de treballar perquè Catalunya recuperi dinamisme econòmic. Catalunya ha d'influir amb la seva activitat i pluralitat en la resta d'Espanya.	22.11.86 [7.1.] "Es justo reconocer también, que la prudente y serena actitud del presidente Pujol, convencido siempre no sólo de su inocencia, sino del recto y equitativo proceder de la Justicia, contribuyó no poco a mantener la estabilidad y la medida en la conducción de los asuntos públicos durante todo este tiempo."	23.4.88 Catalunya és Espanya i el Mil·lenari i els discursos sobre la celebració han de servir per afavorir la renovada integració de Catalunya a Espanya.	23.4.88 Catalunya sempre ha tingut una forta personalitat i la voluntat d'integrar-se a Espanya Hi ha hagut elements desintegradors que han estat compensats per la voluntat d'integració.
Catalunya i Espanya (III)	23.4.88 Catalunya ha de ser motor d'Espanya en el món. La concòrdia ha de presidir la reflexió sobre la integració de Catalunya a Espanya.	23.4.88 Hi ha d'haver cooperació i integració entre Espanya i Catalunya. S'han d'excloure la suspicàcia, l'hostilitat i les barreres i això és la responsabilitat del govern català i del govern de l'Estat.	23.4.88 Per ser a Europa, Espanya necessita una Catalunya amb voluntat d'integració. Caldrà paciència per arribar a acords realistes.	5.9.91 Com diu Pujol, l'extrapolació no és pertinent, perquè Espanya és una realitat sòlida (amb interrelació forta entre els seus pobles), hi ha democràcia (llibertat i autonomia) i prospera, coses que no passaven a l'URSS.	7.9.91 Fa cinc cents anys que va començar la unitat d'Espanya. L'autodeterminació es va exercir en refrendar la Constitució, l'Estatut d'autonomia i amb la incorporació a la Comunitat Europea.
Espanyolisme (I)	5.9.91 La comparació de Catalunya amb Lituània és estèril. L'alarma aixecada per alguns polítics i mitjans d'opinió madrilenys és injustificada.	5.9.91 CiU i PSC han de ser coherents (votant contra les mocions independentistes d'ERC) i fer callar els alarmistes madrilenys.	6.7.94 Anguita no hi toca; és un anticatalanista i un polític del passat		

Símbols (I)	23.4.88 El Mil·lenari ha de servir per remarcar que Catalunya és europeïsta, espanyola, mediterrània i integradora, tal com han dit Pujol i el rei	23.4.88 Pujol i el rei estan d'acord (i el diari també) que: El Mil·lenari ha de servir per reconèixer la 'vocació hispànica de Catalunya'. Amb un enfocament equivocat, la celebració del Mil·lenari podria conduir Catalunya a recloure's en ella mateixa.	23.4.88 El Palau de la Generalitat, el Consell de Cent, les Drassanes i la lliura barcelonesa són símbols de Catalunya. Al segle XIV Catalunya era al centre d'Europa	23.4.88 Les diverses commemoracions que hi ha i les que s'acosten [1992], són comunes i s'han d'articular de manera que reforcin la unitat d'Espanya.	23.4.88 Els Jocs Olímpics del 92 a Barcelona i la celebració del Cinquè Centenari del Descobriment d'Amèrica (les commemoracions anunciades al paràgraf anterior) han de reforçar la unitat (l'herència comuna). El Cinquè Centenari ha de servir per estrènyer els lligams entre Espanya i l'Amèrica "de nuestra estirpe".
Símbols (II)	23.4.88 L'ús de les dues llengües [per part de Pujol i el rei] simbolitza la voluntat d'integració				
Rel. CIU-PSOE	25.6.93 Es pot perdre una oportunitat històrica de formar un govern de coalició (PSOE-CiU). González insisteix que està disposat a un govern de coalició.				

Independència	5.9.91 Els independentistes són una minoria, encara que n'hi hagi algun dins de CiU. Tant CiU com el PSC han d'impedir que des de les seves files se secundin mocions independentistes als municipis.	5.9.91 La majoria de les forces polítiques tampoc són independentistes i sí autonomistes.	5.9.91 Les direccions de CiU i PSC han d'impedir que els seus regidors secundin les mocions independentistes d'ERC. Les mocions d'ERC són irresponsables.		
Autodeterminació	7.9.91 L'autodeterminació es va exercir en refrendar la Constitució, l'Estatut d'autonomia i amb la incorporació a la Comunitat Europea.	7.9.91 Els redactors del <i>Full</i> de les diòcesis de Vic, Olot i Tarragona que demanen l'autodeterminació] són els integristes d'avui.			

8. Anàlisi dels editorials de l'Avui

Per a sintetitzar el perfil ideològic de l'*Avui* s'han pres com a base els 46 editorials seleccionats per a la mostra de nivell 1. Com en els casos anteriors, una taula amb les macroproposicions centrals és l'últim epígraf del subcapítol següent (8.1.).

Després, analitzarem individualment els editorials de la mostra de nivell 2 –que per a aquest diari en són nou– amb graus de profunditat variable. Per a l'anàlisi de nivell 3 hem escollit el darrer editorial que tracta sobre una proposta de política lingüística d'Aleix Vidal-Quadras feta l'octubre de 1995.

8.1. El perfil ideològic de l'AVUI deduït de les proposicions centrals dels editorials

Els posicionaments ideològics del diari *Avui* estudiats en els 46 editorials escollits no mostren variacions significatives.

SÍNTESI: L'*Avui* és un diari d'àmbit català, sobretot al Principat, molt barceloní, que està escrit en català. És una publicació que crida sovint a la mobilització dels seus lectors a favor del que entén que són tasques de construcció nacional de Catalunya. És, pel que s'acaba de dir, obertament catalanista i moderat en els seus plantejaments. Està a favor de l'Estat de les autonomies, és tendencialment sobiranista, però no independentista. Sense ser monàrquic, en algun moment s'ha mostrat partidari d'estreñer les relacions entre la monarquia i el catalanisme polític. És un defensor aferrissat de la llengua catalana i dels símbols de Catalunya i deixa clar que entén el catalanisme tal com l'entén Jordi Pujol.

Mobilitzador, catalanista i moderat

En múltiples ocasions l'*Avui* crida a la mobilització de la societat, preferentment quan es tracta de la llengua, però, en general, a favor de causes catalanistes. El 1978, el diari crida a la mobilització dels pares per avançar en l'escolarització en català, aprofitant el primer decret de la Generalitat que deixava en les mans dels pares la tria de la llengua en què aprendrien els seus fills (6.7.78). I de nou, el 1982, insta els directors i els consells escolars de les escoles a fer que més assignatures es facin en català (12.8.82).

Al voltant del dia de Sant Jordi de 1981, el diari crida en dues ocasions a la mobilització dels ciutadans. Primerament, perquè argumenta que els immigrants estan mal informats i cal explicar-los les raons que avalen i abonen l'amor a la llengua catalana (19.4.81). L'editorialista –que, com fa sovint, usa la primera persona del plural per atribuir-se la representació dels catalans– entén que els catalans "hem" deixat en mans de les institucions el combat per la llengua i no ha de ser així. Després, el mateix dia de Sant Jordi, crida els ciutadans a construir activament Catalunya, consolidar l'autonomia i defensar la llibertat –feia quatre dies del cop

d'Estat del 23-F– i la Constitució, garantia –afirma– de futur per als pobles de la pell de brau [o sigui tot l'Estat].

També crida a la mobilització dels ciutadans contra la LOAPA i a assistir a la manifestació (14.3.82) en contra de la Llei, que entén que respon a les pressions de les "forces regressives" sobre el govern de Calvo Sotelo.

L'Onze de setembre de 1991, encara que no crida a la mobilització al carrer, insta a una jornada reivindicativa, perquè entén que no està resolta l'articulació de Catalunya amb l'Estat espanyol, ni hi ha un reconeixement efectiu de la realitat catalana i cal encara una quota més alta d'autogovern (11.9.91).

Però els plantejaments polítics, tant si crida a mobilitzar-se per ells com si no, no són mai rupturistes, sinó moderats. A finals dels setanta, el diari planteja la necessitat d'aprofitar l'autogovern per sortir de la crisi econòmica (11.9.78 i 3.3.79). I encara el març de 1981, insta el govern de l'Estat a més de controlar els colpistes i els que provoquen el malviure [atemptats diversos], a relançar l'economia per retornar l'optimisme al país (13.3.81).

En defensa de la democràcia, front als colpistes, recorre a Winston Churchill per dir que la democràcia és el més dolent de tots els sistemes polítics inventats per l'home, llevat de tots els altres (28.2.81).

El suport que sempre ha donat a Jordi Pujol –de què tractarem més endavant en aquest mateix apartat– és una mostra inequívoca de moderació (23.4.79, 23.5.84, 30.5.84, 22.11.86, 23.4.88, 5.9.91, 23.6.93 i 28.4.96, entre d'altres).

La moderació també es palesa en el suport al PSUC front a l'escissió que després formaria el PCC (23.3.82). El basa en la necessitat de tenir partits forts, coherents, poc convulsionats, fidels a l'ideari electoral i responsables, perquè "el nostre poble" recuperi tots els senyals d'identitat.

S'ha de dir que la moderació és absent en la bel·ligerància que desplega en contra del PP i especialment contra Vidal-Quadras i les seves propostes lingüístiques (14.10.95) [ho

tractarem amb més detall en un capítol posterior. Els darrers símptomes d'aquesta animadversió registrats en aquest estudi es manifesten amb motiu del pacte PP-CiU de 1996. Primerament, l'*Avui* afirma que s'ha de desconfiar del PP i que si CiU arriba a algun acord se n'haurà d'assegurar el compliment i haurà d'explicar com pensa fer-ho (21.4.96). Després, un cop signat el pacte, el diari valora que es tracta d'un bon pacte perquè el PP ha modificat gairebé totes les pretensions i CiU ha aconseguit concretar gairebé tots els propòsits. Malgrat això, diu, el PP desperta desconfiança i no està clar que pensi complir el que ha pactat (28.4.96). [Per descomptat, pot tenir molt interès veure l'evolució editorial del diari a partir d'aquestes dates, però això ja quedaria per a altres treballs].

Autonomista, sobiranista tendencialment i no independentista

Durant el 1979, l'*Avui* està per accelerar els processos autonòmics (11.9.79) i per desenvolupar l'autogovern. Quan es fa l'exposició "Catalunya, avui" a la seu de la UNESCO de París, aprofita per dir que, en aquells moments, tot són problemes per a l'autonomia (25.3.81).

Quan, en el deixant del 23-F, valora que existeix un intent de presentar la situació a Catalunya com a més greu que la d'Euskadi i de fer-la culpable que la política estatal no reeixi [arran de l'article del director de *Diario 16*, del Manifiesto dels 2300 i de la LOAPA], i que congruentment hi ha una greu crisi del sistema democràtic espanyol, l'*Avui* planteja que cal defensar la Constitució com a garantia de futur per als pobles de la pell de brau. (23.4.81).

Per descomptats, les dures crítiques contra la LOAPA són en defensa de l'Estatut i de l'autonomia de Catalunya (14.3.82 i 11.8.83). Un cop desautoritzada pel Tribunal Constitucional, el diari deixar clar que la LOAPA reduïa l'autonomia a la descentralització i malmetia les esperances i ambicions del poble de Catalunya. I encara més, estima que la LOAPA anul·lava el consens que s'havia establert en la transició a còpia de diàleg i d'autorenúncies en acceptar la Constitució i l'Estatut (11.8.93). L'editorialista mostra aquí una tendència sobiranista, d'alguna manera sempre latent, que s'expressarà més tard almenys en dos dels textos triats.

El primer text és el de l'editorial que blasma tant el govern central com Tribunal Constitucional amb motiu d'una sentència d'aquest darrer que anul·lava dos articles gens essencials de la Llei de Normalització Lingüística. El diari diu, de primer, que totes dues instàncies haurien d'haver respectat la integritat de la llei perquè va ser votada unànimement pel Parlament de Catalunya, és a dir que en aquestes circumstàncies no hi tenien res a dir. I, en segon lloc, que ja que els articles impugnats eren del tot secundaris, encara hi havia menys excuses per embolicar-s'hi (27.6.86).

El segon text és el d'un altre editorial defensant que el Parlament de Catalunya recordi el dret a l'autodeterminació del poble català. Qui diu que CiU practica un doble llenguatge –explica l'editorial– no ha entès que per a alguns [CiU] la Constitució i l'Estatut no són punts d'arribada, sinó de sortida per a majors quotes d'autogovern (13.12.89).

La reivindicació en els editorials de l'*Avui* a favor de quotes més altes d'autogovern es repeteix en diverses ocasions (13.12.89, 11.9.91 i 27.3.92).

El posicionament a favor de l'autodeterminació també ha estat palès en altres moments. Per exemple quan el 1991 dóna suport al *Full* dominical dels bisbats de Solsona, Vic i Tarragona que han recordat el dret a l'autodeterminació i lamenta o, si es vol, carrega contra diversos mitjans espanyols que han aprofitat l'avinentsa per exacerbar els ànims fora de Catalunya (7.9.91). [Tractarem el tema del *Full* dominical més endavant i amb més detall de manera particular]

No obstant, també s'han repetit les mostres a favor de l'entroncament de Catalunya amb Espanya i de l'antiindependentisme. L'acceptació de l'Estat de les autonomies ja n'és una mostra prou evident, però n'hi ha de més explícites.

Arran de la invitació al rei per presidir la celebració del Mil·lenari de Catalunya, l'*Avui* saluda la iniciativa perquè així el monarca s'adonarà que Catalunya necessita el reconeixement de la seva personalitat per alliberar energies, i aportar a la resta de l'Estat la llibertat, la modernitat i la tolerància (12.5.85). En el moment de la celebració, el diari tornava a editorialitzar a favor d'afermar els llaços entre la Corona i el catalanisme polític. Aprofita per aconsellar que el

catalanisme ha de trobar un lloc entre el radicalisme republicà i el jacobinisme centralista que, al seu entendre, exemplifiquen el diari *El País* i el PSOE (23.4.88).

La commemoració del centenari de les Bases de Manresa (1892) permet l'*Avui* explicitar que ni el document de les Bases ni el catalanisme hegemònic des de llavors han estat defensors de la independència, sinó de la col·laboració amb l'Estat espanyol. El diari opina que els altres plantejaments perjudiquen l'evolució i el progrés de Catalunya (27.3.92).

La llengua

Hem vist ja diversos editorials en què es feia patent que la batalla per la recuperació de la llengua és central en les preocupacions de l'*Avui* (6.7.78, 19.4.81, 12.8.82, 27.6.86, 6.9.91) i cal repetir-ho aquí. És interessant subratllar també que el diari es mobilitza i intenta mobilitzar no només les institucions sinó també els lectors en la tasca d'una creixent normalització de la llengua. D'altra banda, el fet que sigui un diari fet en català ja ho fa prou evident. L'*Avui*, però, a diferència de la resta de diaris no parla a favor del bilingüisme. Es limita a demanar que la llengua catalana aconseguixi el màxim de les atribucions possibles.

Els símbols

L'*Avui* para particular atenció als símbols de la identitat col·lectiva de Catalunya. Ho demostren els editorials en ocasió de diverses celebracions com els dies de Sant Jordi, les Diades, les trobades al Pi de les Tres Branques i el mateix Mil·lenari.

La llengua, en tant que símbol, rep també una atenció privilegiada com hem vist fins ara. Agafem només un exemple. Arran de la celebració del Mil·lenari, l'*Avui* es mostra preocupat perquè per la visita del rei, i, doncs, la seva presència en els actes, no comporti que s'hagi de deixar de banda la llengua catalana (12.5.85).

Aturem-nos, ara, en un editorial dedicat al Pi de les Tres Branques (18.6.82). El diari insta el govern civil a deixar en pau els participants en la celebració i a no repetir el que va fer l'any

anterior en què va denunciar-ne alguns pel contingut dels seus parlaments per presumpte delicte. Trobem aquí una mostra més de sobiranisme tendencial quan, després de recordar que es tracta d'un símbol del Països Catalans, el diari al·lega que a les diades nacionals ha de regnar la llibertat d'expressió, perquè els grups nacionalistes puguin dir el que pensen encara que sigui "aconstitucional".

La importància que té el fet de conèixer i compartir els símbols es trasllueix en l'editorial dedicat a una campanya de difusió del patrimoni cultural de Catalunya per a l'exèrcit [als soldats, comandaments militars, funcionaris civils de l'administració militar i els seus familiars]. El diari defensa que així els militars coneixen unes terres que integren Espanya i s'assabenten que tenen una història pròpia, una llengua pròpia i un patrimoni cultural (15.2.83).

La celebració dels Jocs Olímpics de 1992 és entesa com una oportunitat simbòlica. *L'Avui* parla de preparar responsablement els Jocs per projectar Barcelona al món en tant que cap i casal de Catalunya (18.10.86)

L'opinió del diari sobre les promeses o les victòries del Barça deixen lloc a pocs dubtes. En 1982 el Barça participava alhora en cinc torneigs i *L'Avui* desitjava que l'equip arribés ben lluny, entre altres raons, perquè el Barça ha de continuar sent el que és i el que representa [Catalunya] (29.7.82).

El valor concedit al Barça es palesa també quan el 1985 guanya la lliga espanyola. El diari li demana més victòries, perquè –afirma– el Barça –"més que un club"– projecta una força en totes les capes socials de Catalunya i Barcelona que es manifesten en aquestes celebracions (26.3.85).

Set anys després, la importància que pren el Barça com a valor simbòlic de Catalunya es manifesta més rotundament en l'editorial que celebra la conquesta de la Copa d'Europa (22.5.92). L'editorialista, amb una finesa que l'honora, constata que la celebració massiva a moltes ciutats de Catalunya de la victòria del Barça respon a una afició que combina tant els que hi són pel que el Barça té de símbol de Catalunya, com els que hi són per la passió esportiva. A més, ambdós lligams hi són en intensitats variables. El fet de constatar que una

part de l'afició és bàsicament esportiva, fa encara més diàfana la funció simbòlica per a tota l'altra part de l'afició.

Pujolista

Jordi Pujol ha tingut el suport explícit de *l'Avui* almenys des de l'endemà de les primeres eleccions autonòmiques. El diari escriu, en aquell moment, que CiU ha estat encertada a triar Pujol, perquè és l'home més adequat per a fer país a partir de l'Estatut (22.3.80).

Com es pot deduir dels subapartats anteriors, el diari ha mantingut un suport general a la política desplegada des de les institucions de la Generalitat, tant a les lleis del Parlament com a la línia política del consell executiu. Particularment en les demandes d'una millora del sistema de finançament autonòmic (5.9.91, 10.9.91, 23.6.93, 25.6.93).

I en aquests terrenys, a vegades, resulta intricat distingir el suport personal a Jordi Pujol del suport al líder de CiU o del suport al cap del Consell executiu. Fins i tot resulta difícil trobar les diferències entre les idees expressades per Pujol i les expressades pel diari, especialment quan l'editorial és, a la pràctica, un resum d'un discurs de Pujol, encara que l'editorialista ho expliciti (30.5.84, 1i2.1.86). De tota manera, no sempre és impossible distingir en funció de què van els atacs contra algú.

Procedim a pams. Els editorials escollits sobre la crisi de Banca Catalana mostren que el diari és de l'opinió que la querella està moguda per la intenció política d'atacar Jordi Pujol, després que guanyés per majoria absoluta les segones eleccions autonòmiques (23.5.84). Quan l'Audiència de Barcelona va decidir no processar Jordi Pujol, el diari entén que això confirma la intencionalitat política de la querella, la qual interpreta com un atac frontal al president de la Generalitat i a les institucions per ell encarnades (18.10.86).

La coincidència de les posicions amb Jordi Pujol, president del govern català, s'estén als seus plantejaments conciliadors en ocasió del debat parlamentari d'investidura que va tenir lloc pocs dies després de la presentació de la querella de Banca Catalana (30.5.84). El diari diu que Pujol va estar encertat en voler bandejar de la política l'odi introduït per la querella. Amb aquest odi –estima– es trencaria la convivència.

Un procés d'identificació afí a l'anterior es repeteix quan Pujol és acusat d'oportunista per haver comparat Catalunya amb Lituània. L'*Avui* recorda que Pujol deia a més a més que el model autonòmic és insuficient i que Catalunya té dret a l'autodeterminació. També diu que no és cert que Pujol aprofiti l'onada independentista bàltica per fer allò que alguns anomenen xantatge moral a l'Estat i obtenir-ne rendiments en el cas català. El diari conclou que les acusacions d'oportunisme dirigides contra Pujol estan llançades contra Catalunya i les seves institucions (5.9.91).

Les cultures

A finals de 1981, hi va haver una trobada d'intel·lectuals castellans i catalans a Sitges. El diari s'alegra de la iniciativa, perquè valora que la cultura castellana es coneix tan bé a Catalunya com a la resta de l'Estat, però de la cultura catalana se'n sap ben poca cosa fora de Catalunya (20.12.81). Però el més important és que l'editorialista alerta que no es tracta d'una fusió de cultures sinó del reconeixement mutu de les cultures castellana i catalana.

Encara que la posició del diari ha estat bel·ligerant en contra del PSOE –per la LOAPA, per la querella de Banca Catalana, pels recursos contra la Llei de Normalització, etc.– no ha estat el mateix amb el PSC. Amb motiu d'unes declaracions del president del Senat en què proposava reformar la Constitució –perquè ell entenia que el sistema autonòmic ja era federal–, l'*Avui* subratlla que aquesta és una visió molt aigualida del federalisme i remarca que, almenys, quan el PSC parla de federalisme li dona més contingut (2.9.91). Aquest incident serveix de decorat per a les fortes crítiques dedicades a Raimon Obiols (llavors primer secretari del PSC), pràcticament en les mateixes dates, en què contraposava –segons el diari– els drets dels immigrants amb la reivindicació dels drets nacionals de Catalunya (1.9.91). L'*Avui* estima que les paraules d'Obiols són tremendistes i, encara que ell no ho vulgui, divideixen el país i trenquen la convivència.

Pel que fa a la convivència, el diari també interpreta que el recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei de Normalització Lingüística era un intent de dividir lingüísticament els ciutadans de Catalunya (24.12.94).

Data	Editorial	Macroproposició	Proposició de coherència global
6.7.78	<i>L'hora del pares</i>	Els pares s'han de mobilitzar a favor de l'ensenyament en català, ja que el decret del 23.6.78 deixa en les seves mans que l'ensenyament dels fills es faci d'aquesta manera	Que l'ensenyament sigui en català consolida Catalunya
11.9.78	<i>Hem de fer un gran país</i>	1. Hem de fer un gran país sense atabalar-nos i amb moderació: -aprofitar l'autogovern possible i - sortir de la crisi econòmica. 2. El nacionalisme català va unit a l'exercici de la llibertat i la justícia.	Construir el país requereix sortir de la crisi econòmica, la qual cosa és una premissa per avançar en la llibertat.
3.3.79	<i>L'hora de les autonomies</i>	Han de ser prioritats del govern de la UCD: - la crisi econòmica i l'atur; - accelerar els processos autonòmics (traspassos, Estatut i formació del Parlament de Catalunya).	Seria un mal camí que el govern només busqués solucions conjunturals per mantenir-se en el poder.
23.4.79	<i>Ara l'Estatut i el Parlament</i>	Fins ara hem tingut paciència, ara que ja hi ha Constitució i l'acceptem volem immediatament l'Estatut i el Parlament.	Aquest és el bon camí de l'autogovern per a Catalunya.
22.3.80	<i>La veu del poble</i>	CiU ha estat encertada en triar l'home més adequat per a fer país a partir de l'Estatut	CiU hauria de ser l'encarregada de fer Consell [formar govern a Catalunya]

28.2.81	La força de la raó	Les manifestacions de rebuig al cop d'Estat del 23-F demostren que no hi ha desencís amb la democràcia i l'autonomia en el cas de Catalunya.	Com va dir Winston Churchill, la democràcia és el més dolent de tots els sistemes polítics inventats per l'home, llevat de tots els altres.
13.3.81	Enrariment	El govern espanyol ha de: 1) retornar l'eficàcia a les institucions encarregades de la seguretat ciutadana; 2) desemmascarar els que provoquen malviure com a pretext per a una actuació radical [terrorisme]; 3) relançar l'economia per retornar l'optimisme al país; 4) acomplir el procés autonòmic i neutralitzar els provocadors.	Existeix un intent de presentar Catalunya com si la situació fos més greu que a Euskadi i com si fos culpable que la política estatal no reeixi.
25.3.81	Projecció exterior	En aquests moments que es fa l'exposició 'Catalunya, avui' a la seu de la Unesco (a París) tot són problemes per al desenvolupament de l'autonomia.	Però el poble català sabrà sempre recomençar amb la democràcia, perquè 'la nostra veu' és la de la raó i la cultura.
19.4.81	Estimar la llengua	Hem d'explicar als immigrants les raons que avalen i abonen l'amor a la llengua catalana, perquè ells estan mal informats.	Els catalans hem deixat en mans de les institucions el combat per la llengua i no ha de ser així
23.4.81	El nostre cinquè Sant Jordi	Els ciutadans han d'assumir activament la construcció de Catalunya, consolidar l'autonomia i la defensa de la llibertat i la Constitució garantint de futur pels pobles de la pell de brau.	Resorgeixen les actituds anticatalanes i existeix una greu crisi del sistema democràtic espanyol post 23-F

5.12.81	De la LOAPA a un nou cop de decret	Els decrets controlant els serveis de la Seguretat Social i la Sanitat traspasats a la Generalitat deixen en no res les competències i són a la pràctica l'aplicació de l'esperit LOAPA.	Cal una negociació entre els partits i governs autonòmics per evitar una retallada dels Estatuts.
20.12.81	La reunió d'intel·lectuals a Sitges	No es tracta d'una fusió , sinó del reconeixement mutu de les cultures castellana i catalana.	L'Estat encara defensa que l'única cultura existent és la castellana i els estaments oficials no han fet passos importants per fer reconèixer la vitalitat passada i actual de la cultura catalana.
14.3.82	Ciutadans contra la LOAPA	S'ha d'anar a la manifestació contra la LOAPA.	La LOAPA rebaixa l'autonomia concedida i respon, encara que Calvo Sotelo no ho reconeixi, a pressions de les 'forces regressives'.
23.3.82	El Congrés del PSUC	El PSUC surt assentat del VI Congrés, passat ja el trasbals de l'escissió ortodoxa i dogmàtica [el que seria el PCC] del desembre passat.	Recuperar el nostre poble amb tots els senyals d'identitat requereix partits forts, coherents, poc convulsionats, fidels a l'ideari electoral i responsables.
18.6.82	El Pi de les Tres Branques	El govern civil no s'ha de ficar aquest any en la celebració, com sí que va fer l'any passat, denunciant alguns parlaments per presumpte delictes.	El Pi de les Tres Branques simbolitza els Països Catalans, lliure cadascun, però totes tres branques d'una rel comuna i formant un sol arbre. A les diades nacionalistes ha de regnar la llibertat d'expressió perquè els grups nacionalistes puguin dir el que pensin ni que sigui aconstitucional

29.7.82	L'any del Barça	El Barça pot arribar ben lluny en cadascun dels cinc torneigs en què participa perquè té la millor plantilla	El Barça ha de continuar sent el que és i el que representa [Catalunya]
12.8.82	Una invitació a les escoles	Les escoles han d'aprofitar el decret que posa en mans dels directors o dels consells directius la decisió sobre quina o quines matèries han de ser ensenyades en català.	S'han de fer més matèries en català per acostar-se a l'equiparació de les dues llengües oficials a Catalunya i treure virulència a una qüestió (la lingüística) que s'ha complicat massa.
15.2.83	Col·laboració Generalitat-exèrcit	La campanya de difusió del patrimoni cultural de Catalunya als soldats, comandaments militars, funcionaris civils de l'administració militar i els seus familiars és, com va dir Pujol, positiva.	Els militars han de conèixer les terres que integren Espanya i assabentar-se que tenen una història pròpia, una llengua pròpia i un patrimoni cultural.
17.5.83	La supervivència de Banca Catalana	La solució a la crisi de Banca Catalana ha de ser catalana. BC no pot ser venuda a un pool de 16 entitats bancàries	BC no ha de perdre catalanitat, perquè solucionar la seva crisi implica la possibilitat que l'economia de Catalunya remunti
11.8.83	Un malson esvaït	Saludem la sentència del Tribunal Constitucional que declara anticonstitucionals els punts substancials de la LOAPA.	La LOAPA reduïa l'autonomia a descentralització, malmetia les esperances i ambicions del poble de Catalunya i anul·lava el consens que es va establir, a còpia de diàleg i d'autorenúncies, en fer la Constitució i l'Estatut.
23.5.84	Una nota clarificadora	No hi ha unanimitat entre els fiscals sobre la querella per presumptes irregularitats a Banca Catalana.	La querella està moguda sobretot per una intencionalitat política [atacar Jordi Pujol].